

2.3. DEBATY NARODOWE NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

DEBATY NARODOWE W KRAJACH CZŁONKOWSKICH

Austria; CONV 174/02

DEBATA ZE SPOŁECZEŃSTWEM OBYWATELSKIM W AUSTRII

Raport członków Konwentu: Reinharda Bösch, Caspara Einema, Hannesa Farnleitnera, Gerharda Kurzmana, Evy Lichtenberger, Reinharda Racka i Gerharda Tuska.

Wiedeń, 14 czerwca 2002 r.

Austriacy członkowie i obserwatorzy w Konwencie przywiązują bardzo dużą wagę do dialogu ze społeczeństwem obywatelskim. Już na początku obrad Konwentu przeprowadzili oni wiele dyskusji mających na celu podsumowanie obecnego stanu rzeczy, zapraszając na nie organizacje pozarządowe (...), np. 25 lutego bieżącego roku. Ponadto wyrażono zgodę na to, aby 16 czerwca 2002 r. zorganizować w austriackim parlamencie dużą konferencję z udziałem wielu austriackich organizacji pozarządowych.

Od czasu otwarcia Konwentu działania w ramach tej debaty przybrały jeszcze na sile. Odbyły się imprezy z udziałem przedstawicieli Konwentu i organizacji pozarządowych: Evy Lichtenberger, Caspara Einema i Maxa Kocha (rzecznika „SOS Bliźniemu”) w ramach „Warsztatów przyszłości”; Caspara Einema, Marii Berger, Proinsiasa De Rosa, Slavko Gabera w ramach „Forum Brunona Kreisky`ego na rzecz międzynarodowego dialogu”; Reinharda Bösch w ramach sympozjum klubu liberalnego „Rozszerzenie Unii Europejskiej na Wschód”, jak również Hannesa Farnleitnera z partnerami społecznymi w Austriackiej Izbie Gospodarczej i z przedstawicielami Kościoła oraz wspólnot religijnych w Kleinmariazell.

Działalność ta dotyczy również krajów związkowych i gmin. Jako przykład można wymienić powołany do życia przez Marię Berger „Konwent Górnej Austrii” (...), założenie własnego „Konwentu Tyrolu” z uczestnikami Konwentu Marią Berger i Hannesem Farnleitnerem czy wybór członków Młodzieżowego Konwentu Styrii, z inicjatywy Reinharda Racka. Sprawom tym (...) poświęcono w radio dużo uwagi.

Dużą wagę przywiązuje się w tych działaniach do udziału osób młodych, i nie tylko, co ma związek z Europejskim Konwentem Młodych w Brukseli. 27 czerwca na zaproszenie kancлера Schüssela odbędzie się „Runda europejska” z udziałem młodzieży. Ponadto podczas zainicjowanego przez Marię Berger i Caspara Einema spotkania w austriackim parlamencie zostanie stworzona dla wielu organizacji młodzieżowych możliwość przedstawienia własnych stanowisk.

Dużą rolę odgrywają media elektroniczne (...). Obywatele mogą odwiedzać różne strony internetowe, np.: <http://www.zukunfteuropa.gv.at>, <http://www.eukonvent.at>, <http://www.europakonvent.info> czy <http://eukonvent.fpo.e.at>). I wiele osób z nich korzysta. (...)

W tym kontekście warto zwłaszcza wspomnieć o forum na stronach teletekstowych austriackiego radia (ORF), gdzie odnotowano prawie 5 milionów wejść i ponad 500 komentarzy pochodzących od osób ze wszystkich grup społeczeństwa.

Wśród młodzieży charakterystyczne jest coraz silniejsze poparcie dla Europy, przeważa liczba komentarzy proeuropejskich, mimo rzeczowej krytyki Unii Europejskiej, której też nie brak. Sceptyczne były głównie te komentarze, które wyraźnie nawiązywały do rozszerzenia. Główne punkty krytyki to: brak możliwości współdecydowania przez obywateli, zbyt mała rola Parlamentu Europejskiego i lekceważenie aspektów społeczno-politycznych.

Podkreślono też znaczenie wspólnej polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa, rezygnacji ze stosowania energii jądrowej, przejrzystości i jasności decyzji Unii Europejskiej, pełniejszego włączenia młodzieży, czytelnych regulacji dotyczących podziału kompetencji i wzmocnienia regionów granicznych. Pożądana jest wspólna Europa, ale z zachowaniem kulturalnej i regionalnej tożsamości.

Belgia; CONV 137/02

RAPORT Z BELGIJSKIEJ DEBATY NARODOWEJ NAD PRZYSZŁOŚCIĄ UNII EUROPEJSKIEJ

W Belgii debata nad przyszłością Unii Europejskiej została otwarta jeszcze przed przyjęciem Deklaracji z Laeken; w chwili powołania Konwentu zostały podjęte pewne inicjatywy na rzecz kontynuowania tej dyskusji, inne zaś są dopiero planowane, tak aby ją jeszcze bardziej zintensyfikować i rozszerzyć.

Debata jest w dużej mierze zdecentralizowana, inicjatywy podejmują nie tylko członkowie Konwentu wskazani przez parlament i premiera, lecz także takie instytucje, jak parlament federalny, a w szczególności jego Komitet ds. opiniowania kwestii europejskich, partie polityczne, stowarzyszenia przedsiębiorstw, związki zawodowe (...), stowarzyszenia prywatne czy też organizacje pozarządowe, działające same lub wspólnie, ośrodki studiów i badań. Dąży się do tego, aby debacie nadać pewne ramy strukturalne.

Zgodnie z życzeniem Prezydium, belgijscy członkowie Konwentu przywiązują wagę do rozwinięcia, w sposób indywidualny lub kolektywny, dwupoziomowej kampanii przy zaangażowaniu sieci i środków pozostających w dyspozycji każdego z nich. Kampania ta ma na celu, z jednej strony, informowanie i uwrażliwianie opinii publicznej na wyzwania stojące przed Konwentem, na poruszane w jego ramach tematy, a z drugiej – wysłuchanie obaw i zebranie opinii na temat przyszłości Unii.

Jednym z celów jest uniknięcie sytuacji, gdy debata zostanie ograniczona wyłącznie do kręgu specjalistów – czy to ze świata polityki, środowiska akademickiego, czy ze środowiska lobbystów. W związku z tym wsparcie mediów i wykorzystanie Internetu – specjalna strona www.euconvention.be stworzona specjalnie na tę okazję – powinny się przyczynić do szerszego rozpowszechnienia informacji, tak by stała się ona dostępna dla wielu grup, w tym dla ludzi młodych. W tym samym celu przedstawiciele poszczególnych grup społeczeństwa, jakimi są partnerzy społeczni, środowiska edukacji i nauki, kultury, prasy lub partii politycznych, zostaną nie tylko bezpośrednio wysłuchani przez członków Konwentu, jako wyraziciele różnorodnych opinii społeczeństwa belgijskiego, ale także zostaną poproszeni o rozszerzenie prowadzonej debaty również na ich własne środowiska.

Ze względu na delikatność wyzwań stojących przed Konwentem podjęto szczególny wysiłek na rzecz upowszechnienia, wraz z rozwinięciem doraźnych narzędzi pedagogicznych, zarówno aktualnych celów i sposobu funkcjonowania Unii Europejskiej, jak i kwestii podniesionych w Deklaracji z Laeken.

Informacje dotyczące prac samego Konwentu oraz uczestnictwa jego belgijskich członków znajdują się nie tylko na specjalnie utworzonej w tym celu stronie internetowej, ale są również przedmiotem promocji innych mediów informacyjnych (...).

Konsultacje, które powinny być kontynuowane w miarę postępu prac Konwentu, przyjmują różne formy:

- wysłuchanie publiczne: federalny komitet ds. opiniowania kwestii europejskich wysłucha zastrzeżeń i opinii poszczególnych grup społeczeństwa na temat konstrukcji europejskiej w globalnym ujęciu oraz w odniesieniu do poszczególnych aspektów;
- forum-spotkanie: pozwala jednemu lub wielu członkom Konwentu, przy ewentualnym wsparciu ich własnych partii politycznych, zapoznać się z punktami widzenia przedstawicieli organizacji, w szczególności zawodowych, związkowych, pozarządowych oraz stowarzyszeń celowych, dotyczącymi opcji w konstrukcji europejskiej i /lub innych kwestii poruszanych przez Konwent;
- kolokwium: organizowane przez centra refleksji i badań – stworzy płaszczyznę, gdzie członkowie Konwentu i liderzy poszczególnych grup społeczeństwa cywilnego mogą skonfrontować swoje opinie;
- forum internetowe: otwarte na belgijskiej stronie internetowej Konwentu – pozwala obywatelom, którzy wyrażą taką chęć, na indywidualne lub zbiorowe przedstawianie, bez jakichkolwiek przeszkód, swoich uwag; komentarze mogą też być formułowane na podstawie kwestionariusza-sondażu dotyczącego przyszłości Europy oraz celów i warunków funkcjonowania Unii.

Szczególna uwaga skierowana jest na ludzi młodych, których zaprasza się do wyrażania opinii w szczególności poprzez:

- symulacje Konwentu,
- konkurs pisemny,
- kwestionariusz rozprowadzany w ostatnich klasach szkół średnich.

Istotna część przedstawionych wyżej działań została zaplanowana na najbliższe tygodnie i miesiące. Z tego powodu trudno jest przedstawić podsumowanie konsultacji; jednakże pierwsze głosy i interwencje belgijskich członków Konwentu odzwierciedlają główne tendencje w opiniach zebranych jeszcze przed Deklaracją z Laeken, a potwierdzonych od czasu rozpoczęcia prac Konwentu.

Wśród **najczęściej wysuwanych kwestii**, jakie w szerokim zakresie pokrywają się z danymi Eurobarometru, należy wymienić:

- opinię, że Unia Europejska jest projektem politycznym, a nie tylko ekonomicznym;
- życzenie, by Unia Europejska w większym stopniu jawiła się jako społeczeństwo wartości, stabilnych praw oraz obowiązków;
- wzmocnienie socjalnego modelu europejskiego (...) w perspektywie trwałego rozwoju i pełnego zatrudnienia;

- bardziej aktywna i spójna rola UE na scenie światowej, zwłaszcza jeśli chodzi o zapobieganie konfliktom i solidarność międzynarodową;
- bardziej skuteczny i przejrzysty system instytucjonalny, w którym zapewniona jest demokratyczna oraz sądowa kontrola.

Dania; CONV 151/02

PODSUMOWANIE DUŃSKIEJ DEBATY NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Inicjatorzy debaty na temat przyszłości Europy, jaka toczy się w Danii, to grupa różnych instytucji i stowarzyszeń. Do pewnego stopnia debata ta była powiązana z priorytetami i wyzwaniem związanymi ze zbliżającym się okresem duńskiej prezydencji w Unii Europejskiej. Zbieg tych dwóch ważnych wydarzeń może się stać bodźcem do szeroko rozumianej i zaangażowanej dysputy dotyczącej kwestii polityki europejskiej. Wszystko to stwarza wielką szansę na rozszerzenie narodowej dyskusji na tematy unijne, bowiem w ostatnim dziesięcioleciu była ona zdominowana przez zagadnienia „częstkowe”, będące przedmiotem referendum. Obecnie nadszedł czas na szeroką i zasadniczą debatę o przyszłości Europy, która rozpoczyna się na długo przed następną Konferencją Międzyrządową w 2004 r.

W niniejszym opracowaniu należy ukazać postęp, jaki osiągnięto w narodowej debacie o przyszłości Europy. Wśród jej inicjatorów na specjalne wyróżnienie zasługuje działalność Komisji do spraw europejskich parlamentu, niemniej należy też przedstawić inne działania oraz organizacje.

Komisja ds. europejskich parlamentu duńskiego zorganizowała dotychczas jedną naradę publiczną (przesłuchanie) poświęconą przyszłości Europy, ale planuje trzy kolejne narady tego typu (we wrześniu 2002 r., grudniu 2002 r. i marcu 2003 r.). Na pierwsze przesłuchanie, które odbyło się 6 maja 2002 r., zaproszono ministra ds. europejskich (Bertel Haarder) oraz dwóch członków Konwentu – Henrika Dama Kristensena i Petera Skaarupa. Zaproszono również rzeczników unijnych z partii politycznych, którzy mieli okazję zadawać pytania oraz uczestniczyć w dyskusjach prowadzonych z osobami wygłaszającymi przemówienia. W naradzie uczestniczyło wiele osób zainteresowanych problematyką europejską, przedstawiciele ministerstw, uniwersytetów, studenci i media. Jakkolwiek to pierwsze przesłuchanie miało charakter ogólny, to trzy następne były poświęcone bardziej szczegółowym, określonym tematycznie obszarom polityki. Wśród uczestników majowego spotkania widać było chęć zaangażowania się w dyskusję nad przyszłymi wyzwaniami dla Europy. Przesłuchanie dowiodło, iż istnieje bardzo zróżnicowany stosunek do UE i przyszłej organizacji Europy.

Unijne Centrum Informacyjne w Folketingu przygotowało na potrzeby kolejnych debat o przyszłości Europy bardzo dobrą stronę internetową, która zawiera np. urzędowe dokumenty Konwentu oraz szczegółowe podsumowania przebiegu spotkań odbywanych w ramach Konwentu, jak również sprawozdania ze spotkań przygotowawczych, jakie są organizowane dla członków parlamentów w poszczególnych krajach. Strona internetowa <http://www.eu-konvent.dk> oferuje te materiały także w wersji angielskiej. Osoby mające dostęp do Internetu mogą również uczestniczyć za pośrednictwem wspomnianej strony Centrum Informacyjnego w dialogu o przyszłości Europy.

Należy też wspomnieć, że w duńskim budżecie na rok 2002 przeznaczono 20 mln koron (około 2,7 mln euro) na działalność informacyjną dotyczącą Unii. Zarówno osoby fizyczne,

jak i grupy społeczne mogą się zwracać o wsparcie finansowe do politycznie niezależnej Rady Informacji UE, utworzonej przez Ministerstwo Edukacji. Podobna kwota będzie przeznaczona na te cele w latach 2003 i 2004.

Oprócz wspomnianych przesłuchań publicznych zaaranżowanych przez parlamentarną Komisję ds. europejskich, na wiosnę tego roku zorganizowano seminaria i konferencje poświęcone przyszłości Europy. Należy w tym miejscu podkreślić znaczenie dorocznej, cieszącej się dużym zainteresowaniem konferencji majowej zorganizowanej w Kopenhadze przez przedstawicielstwa Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Drugi dzień jej obrad poświęcono właśnie Konwentowi Europejskiemu. Duńscy członkowie Konwentu oraz krajowi parlamentarzyści, członkowie Parlamentu Europejskiego i przedstawiciele rządów utworzyli zespół dyskutantów i przedstawili swoje opinie na temat pracy Konwentu. Później odbyła się ożywiona debata członków Konwentu i publiczności. Jakkolwiek opinie członków Konwentu wyrażane o przyszłej UE nie były jednolite, to jednak osiągnięto pewne porozumienia, np. w takich kwestiach, jak potrzeba większej przejrzystości i otwartości oraz wzmocnienie zaangażowania parlamentów narodowych w proces podejmowania unijnych decyzji.

Należy także wspomnieć o konferencji zorganizowanej przez Duńskie Stowarzyszenie ds. Prawa UE, która odbyła się 29 maja 2002 r. Głównymi mówcami byli minister ds. europejskich Bertel Haarder, członek Konwentu Henrik Dam Kristensen oraz profesor Henning Koch z Uniwersytetu Kopenhaskiego. Podstawową kwestią poruszaną podczas konferencji było poszukiwanie odpowiedzi na pytania: czy UE powinna mieć własną konstytucję oraz w jaki sposób zapewnić większą przejrzystość podziału kompetencji między instytucjami UE a państwami członkowskimi.

Należy też zwrócić uwagę na wielką inicjatywę Młodzież 2002, która to konferencja skupi blisko 1000 młodych ludzi ze wszystkich państw członkowskich UE, krajów kandydujących oraz krajów bałkańskich i będzie się odbywać w trzynastu duńskich szkołach w pierwszych dwóch tygodniach lipca. Debata ta już się w zasadzie rozpoczęła 1 maja tzw. dialogiem sietciowym, który będzie trwał przez dziewięć tygodni. (...) Działające w jego ramach warsztaty zakończą się przygotowaniem projektów zaleceń dla przyszłej konstytucji europejskiej. Zalecenia te będą przetłumaczone na 25 języków i rozprowadzone pośród 30 000 europejskich organizacji i decydentów. Unijne Centrum Informacyjne w duńskim parlamencie zapewni młodym reprezentantom wsparcie techniczne.

Finlandia; CONV 165/02

FIŃSKA NARODOWA DEBATA NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Rząd Finlandii czyni wiele, by ożywić debatę na temat przyszłości UE. W tym celu dostarcza właściwe informacje oraz organizuje wymianę poglądów.

Oto kilka kluczowych inicjatyw:

Forum Obywatelskie o Przyszłości UE, składające się z przedstawicieli grup społecznych (organizacji pozarządowych, grup interesu, partii politycznych, uniwersytetów, związków zawodowych, organizacji pracodawców itp.), zebrało się pięć razy.

Spotkanie inauguracyjne odbyło się 14 września 2001 r., a przewodniczył mu premier Paavo Lipponen. (...)

Drugie spotkanie odbyło się 12 października pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych Erkki Tuomioja oraz ministra przemysłu i handlu Kimmo Sasi, a głównym tematem był proces rozszerzenia oraz jego znaczenie dla przyszłości Unii. Trzecie odbyło się 4 grudnia, a głównym przedmiotem obrad była przede wszystkim Deklaracja z Leaken, w szczególności decyzje dotyczące przygotowań do następnej Konferencji Międzyrządowej. Podczas czwartego spotkania, 10 kwietnia 2002 r., omówiono sprawy Konwentu; obecni byli wszyscy przedstawiciele Finlandii w Konwencie; przedstawili oni swoje poglądy na temat przyszłości Europy oraz odpowiedzieli na pytania uczestników. Tematem tego spotkania była reforma Rady oraz rola UE w świecie.

Za każdym razem zaproszono do uczestnictwa 90 różnych organizacji reprezentujących wszystkie możliwe opcje. Forum przyciągnęło znaczną uwagę. Równocześnie z pierwszym spotkaniem organizacje mające krytyczny stosunek do UE zorganizowały własne spotkanie (...), którego ogólny oddźwięk był bardzo pozytywny.

Forum będzie się zbierać 1-2 razy w czasie każdej prezydencji, zwłaszcza przed każdym spotkaniem Rady Europejskiej. Jego zadaniem będzie także informowanie uczestników o pracach Konwentu. W zależności od potrzeb oraz zainteresowań mogą być organizowane spotkania na wybrane tematy.

Strona www zatytułowana „**Moja Europa**” udostępniona została 26 października: www.minuneuroppani.fi oraz odpowiednio w języku szwedzkim www.mitleuropa.fi. Strony te są dwujęzyczne (informacje ogólne są także dostępne w języku angielskim) i mieszczą trzy grupy dyskusyjne: „rozszerzenie Unii”, „reformowanie Unii” oraz „bezpieczna Europa”. Zawierają one bazę danych z informacjami (przemówienia, artykuły, notatki informacyjne, raporty naukowe itp.) dotyczącymi Unii, jak również kalendarz wydarzeń związanych z Unią (dyskusje, seminaria, spotkania itp.); są otwarte dla ogółu społeczeństwa. Przedstawiciele Finlandii w Konwencie przekazali na strony www swoje przemyślenia i opinie na temat przyszłości Europy oraz uczestniczyli w internetowej dyskusji.

Zachęca się obywateli, organizacje pozarządowe itp. do uczestnictwa w grupach dyskusyjnych, dostarczania materiałów zawierających ich stanowiska w kwestii przyszłości UE oraz wysyłania informacji o wydarzeniach związanych z Unią, które organizują. Czynione są również starania, by odpowiedzieć na wszystkie pytania nadsyłane na strony www. Istnieje nadzieja, że w ten sposób większa liczba osób weźmie udział w debacie, organizacje zaś znajdą partnerów, z którymi będą mogły współpracować w tej sprawie.

Aby poinformować obywateli o debacie w innych krajach Europy, poproszono fińskich attachés prasowych we wszystkich krajach UE oraz stolicach krajów kandydujących, by przygotowali krótkie raporty na temat trwających tam debat. Strony www zawierają również linki zarówno do Futurum, jak i do innych stron internetowych przeznaczonych do dyskusji o przyszłości Unii w innych krajach członkowskich oraz krajach kandydujących.

Jeżeli chodzi o rozszerzanie zakresu debaty w kraju, ważną rolę odgrywa sieć Europejskich Centrów Informacji oraz sieć Carrefour.

Przewiduje się, że debata narodowa będzie trwać co najmniej do roku 2004, nowe zaś projekty i pomysły mogą wyłonić się w jej trakcie. W szczególności oczekuje się inicjatyw społeczeństwa.

Sekretariat Rządu do Spraw Europejskich wspólnie z Ministerstwem Spraw Zagranicznych przygotowują stosowne wskazówki do narodowej debaty na temat przyszłości UE. Aby uzyskać więcej informacji na ich temat, prosimy o kontakt:

Starszy urzędnik Lotta Lindegren, Rada Sekretariatu Stanu do Spraw Europejskich, telefon +358-9-16022150,

Francja; CONV 139/02

STAN FRANCUSKIEJ DEBATY NARODOWEJ NAD PRZYSZŁOŚCIĄ EUROPY

We Francji debata narodowa została zainicjowana w kwietniu 2001 r. przez prezydenta i premiera. Jej pierwsza faza wpisywała się w konsultacje przewidziane w Deklarację z Nicei – w perspektywie posiedzenia Rady Europejskiej w Laeken.

Intensyfikacja prac Konwentu i wybory we Francji wyznaczyły nowy etap w podjętej debacie. Rząd oznajmił swoją determinację w prowadzeniu aktywnej dyskusji dotyczącej przyszłości Europy, skierowanej do francuskiej opinii publicznej; obecnie pracuje na stworzeniu strategii w tej dziedzinie.

A – Debata narodowa przed Laeken

1 – Debata otwarta i zdecentralizowana

Począwszy od kwietnia 2001 r. władze francuskie zainicjowały otwartą i zdecentralizowaną debatę :

- **na poziomie krajowym** zorganizowano wielotematyczne platformy (nazywane forum) dyskusji, zapewniając wkład środowisk społeczno-ekonomicznych i różnych stowarzyszeń. W debacie aktywnie uczestniczyły ciała parlamentarne:

Zgromadzenie Narodowe zorganizowało obrady dotyczące przyszłości Europy, które odbyły się w dniach 7 i 8 listopada 2001 r., pozwalając blisko tysiącu obywateli na odbycie otwartej debaty nad wyzwaniem stojącym przed Europą. Podczas tzw. Wtorków Europy, organizowanych przez Delegację Zgromadzenia Narodowego ds. Unii Europejskiej, szeroka publiczność mogła asystować wystąpieniom licznych osobistości francuskich i zagranicznych, którzy prezentowali swoje wizje przyszłości Europy. Również około 1500 osób odpowiedziało na kwestionariusz dotyczący przyszłości Europy umieszczony na stronie internetowej Zgromadzenia Narodowego;

Senat przedstawił trzy raporty powstałe na kanwie wystąpień osobistości i otwarcia forum na stronie internetowej Senatu:

- raport na temat idei konstytucji Unii Europejskiej,
- raport na temat koncepcji powołania w UE drugiej izby, reprezentującej parlamenty narodowe i odpowiedzialnej w szczególności za przestrzeganie zasady subsydiarności,
- raport na temat rozgraniczenia uprawnień Unii i jej państw członkowskich, oparty na analizie trzech istotnych dziedzin: edukacji, kultury i środowiska,

- jeśli chodzi o **poziom regionalny**, to zorganizowano 26 swego rodzaju platform dyskusji, które umożliwiły refleksję nad lokalnymi problemami. Jej uczestnikami były stowarzyszenia, deputowani do lokalnych oraz przedstawiciele środowisk społeczno-ekonomicznych. W spotkaniach brali też udział członkowie Komisji Europejskiej, francuscy posłowie europejscy oraz ambasadorzy państw członkowskich UE oraz państw kandydujących.

Wszystkie inicjatywy spotkały się z dużym zainteresowaniem; uczestniczyło w nich kilkadziesiąt tysięcy osób. Podjęto znaczny wysiłek, by dotrzeć do różnych kręgów odbiorców.

2 – *Wnioski grupy prowadzącej debatę nad przyszłością Europy*

Grupa 10 niezależnych osobistości, mianowanych przez prezydenta Republiki i przez premiera, złożyła w grudniu raport podsumowujący debatę w całym kraju. Grupa opracowała również dokument, który posłużył za podstawę całej debaty; mógłby on stanowić dobrą podstawę do ewentualnej konsultacji Konwentu z obywatelami. Dokument został przekazany do Sekretariatu Konwentu.

Raport podkreśla:

- **Zainteresowanie uczestników „konkretną Europą”**. Debata w większym stopniu dotyczyła treści projektu europejskiego, czyli wspólnych polityk, niż kwestii instytucjonalnych.
- **Wniosek o interwencję Unii w niektórych dziedzinach**, jak np. koordynacja polityk gospodarczych, kwestie podatkowe, prawo socjalne, edukacja, mobilność studentów, walka z wykluczeniem społecznym.
- **Zgoda co do uznania, iż Karta Praw Podstawowych już obecnie stanowi część prawa Unii.**
- **Zapotrzebowanie na informacje dotyczące oczekiwań związanych z europejską debatą.**

B – Dalszy ciąg debaty w 2002 r.

Narodowa debata nad przyszłością Europy nie była w sposób formalny kontynuowana w pierwszej połowie 2002 r. – ze względu na oczekiwanie na rozpoczęcie prac przez Konwent oraz ze względu na wybory.

Niemniej jednak, niejako kontynuując inicjatywy z 2001 r., władze francuskie uzupełniały debatę prowadzoną w ramach Forum społeczeństwa cywilnego, poprzez:

- **udzielanie wsparcia stowarzyszeniom**, tak aby wzmocnić prowadzoną debatę,
- **utworzenie portalu internetowego dotyczącego debaty**, z interaktywnymi aplikacjami jej poświęconymi. Strona ta stanowi punkt łączący poszczególne strony internetowe utworzone we Francji i odnoszące się do Konwentu, w szczególności zaś strony Senatu i Zgromadzenia Narodowego,
- **wprowadzenie instrumentu informowania szerokiej opinii publicznej o pracach Konwentu**, w szczególności w formie publikowanego co kwartał listu informacyjnego (jeszcze się nie ukazał) rozpowszechnianego przez „Źródła Europy”. Inicjatywa ta ma duże znaczenie dla prowadzenia szerokiej debaty ze wszystkimi obywatelami. Nie można bowiem przeprowadzić prawdziwej debaty bez wyjaśnienia obywatelom niejasnych dla nich zagadnień. Jest to zresztą powód, dla którego władze francuskie

zwróciły się do Komisji Europejskiej, by Unia kontynuowała finansowe wspieranie debat narodowych.

Wykorzystując dynamikę debaty w drugim półroczu 2002 r., określone inicjatywy zostaną podjęte przez stowarzyszenia, zgromadzenia parlamentarne i środowiska społeczno-ekonomiczne:

- **Komitet Ekonomiczno-Społeczny** (CES) zorganizował w tym kontekście serię debat nad wyzwaniem podejmowanymi przez Konwent. Przewidziano również dyskusję na sesji plenarnej (26 czerwca) dotyczącą podziału kompetencji. CES przygotowuje też porównawcze opracowanie prawne dotyczące zgodności Karty z konstytucjami państw członkowskich i państw kandydujących. Dokument powinien zostać opublikowany w drugim półroczu 2002 r.,
- **Zgromadzenie Narodowe i Senat** powinny podjąć kolejne inicjatywy po zakończeniu wakacji parlamentarnych.

Grecja; CONV 105/02

NOTATKA INFORMACYJNA

POWOŁANIE KOMISJI NARODOWEJ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DO SPRAW DIALOGU O PRZYSZŁOŚCI EUROPY W RAMACH „ZGROMADZENIA EUROPY”

W związku z Deklaracją z Laeken o przyszłości Unii Europejskiej, która przewiduje powołanie Forum przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz reprezentantów społeczeństwa europejskiego w ramach Konwentu Europejskiego w celu uczestniczenia w dialogu o przyszłości Europy (...), 1 kwietnia 2001 r. w Atenach powstała Komisja Narodowa Organizacji Pozarządowych do spraw dialogu o przyszłości Europy. Liczba uczestniczących w Komisji organizacji wciąż wzrasta (...).

Komisja będzie działać przez cały czas obrad Konwentu Europejskiego, który odbywa się w Brukseli; przewiduje się, że zakończy ona swe prace przed szczytem Rady Europejskiej w Salonikach, w czerwcu 2003 r., w okresie greckiej prezydencji.

Dotychczas odbyły się następujące spotkania:

1. pierwsze spotkanie (1 kwietnia 2002 r.). W jego trakcie przewodniczący Greckiego Ośrodka Badań Europejskich i zastępca członka Konwentu (P. Ioakimidis) przekazali informację o pracach Konwentu, a przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych (N. Lionarakis) uzasadnił potrzebę powołania Komisji Organizacji Pozarządowych;
2. drugie spotkanie odbyło się również 1 kwietnia 2002 r. Przedstawiciele greckiego parlamentu w Konwencie (Paraskewas Awgerionos i Marietta Jannakou-Koutsikou) przekazali informacje o swoich działaniach w tym gremium i wyrazili gotowość wzięcia udziału w spotkaniach informacyjnych w całej Europie (...). W trakcie spotkania wybrano tymczasowy Sekretariat Koordynacyjny Komisji Narodowej Organizacji Pozarządowych (...);

3. 10 maja 2002 r. trzech członków Sekretariatu Koordynacyjnego spotkało się w Brukseli z wiceprzewodniczącym Konwentu Europejskiego (...).

Podczas trwania spotkania członkowie Sekretariatu Koordynacyjnego zaprosili wiceprzewodniczącego (...) do odwiedzenia Aten, w celu wzięcia udziału w jednodniowym przesłuchaniu publicznym, które Sekretariat Koordynacyjny zorganizuje 18 czerwca 2002 r. Jego celem będzie oficjalne rozpoczęcie dyskusji w Grecji (...) i wniesienie wkładu do dorobku Forum.

Również wiceprzewodniczący (...) przedstawił sposoby udziału społeczeństwa obywatelskiego w dialogu, zaznaczając, że Deklaracja z Laeken przewiduje utworzenie Forum w formie strukturalnej sieci organizacji, które nie będzie jednolitym, stałym ciałem, ale raczej będzie miało charakter wielowymiarowy. W każdym razie, ogół społeczeństwa ma możliwość śledzenia obrad Konwentu, bowiem (...) ma on własną stronę internetową <http://european-convention.eu.int>, dostępną dla każdego obywatela.

Najważniejszym sposobem udziału w Forum organizacji pozarządowych oraz głównym środkiem wymiany informacji pisemnych jest sieć internetowa. Oddzielna strona internetowa [/http://europa.eu.int/futurum/forum_convention/index_en.htm/](http://europa.eu.int/futurum/forum_convention/index_en.htm) dla Forum umożliwia organizacjom pozarządowym wnoszenie swojego wkładu w ramach prac Konwentu oraz przyczynia się do szerszej dyskusji (...).

Drugi sposób to zorganizowanie dyskusji na poziomie narodowym i regionalnym w poszczególnych państwach członkowskich oraz kandydujących między różnymi podmiotami a przedstawicielami Konwentu. (...) Powodzenie dialogu oraz jego skuteczność na poziomie narodowym zależy także od zdolności społeczeństwa obywatelskiego do zorganizowania się.

Trzeci sposób to zorganizowanie publicznych przesłuchań na sesjach plenarnych (...), skoncentrowanych na konkretnych sprawach, które są każdorazowo poświęcone Konwentowi. Pierwsze takie publiczne przesłuchanie odbędzie się 24 i 25 czerwca w Brukseli dla przedstawicieli organizacji pozarządowych, a 6 i 7 lipca dla reprezentantów młodzieży (...).

Również w Brukseli, w ramach Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, organizowane są systematyczne kontakty przedstawicieli organizacji pozarządowych i przedstawicieli Konwentu (...).

Podczas wspomnianego wyżej spotkania stwierdzono, że dialog powinien dotyczyć głównie przyszłości Unii Europejskiej i reformy traktatów, zgodnie z Deklaracją z Laeken, ale bez wiążących skutków.

4. W trakcie trzeciego spotkania, które odbyło się w Atenach 13 maja 2002 r., uczestniczyli (...) przedstawiciele partii, które nie biorą udziału w Konwencie, jak KPG (Komunistyczna Partia Grecji) i DIKI (Partia Postępową). Na spotkaniu został uzupełniony skład Sekretariatu Koordynacyjnego (...).
5. 28 maja miało miejsce spotkanie organizacyjne w celu zorganizowania 18 czerwca tzw. Jednodniówki. Przedyskutowano na nim również sprawę organizacji imprez informacyjnych w całej Grecji, utworzenia greckiej strony internetowej poświęconej udziałowi greckiego społeczeństwa obywatelskiego w dialogu narodowym w ramach Konwentu, a także projekt uważnego monitoringu oraz udziału przedstawicieli greckiej Komisji w ramach Forum w Brukseli.

Ateny, 29 maja 2002 r., Sekretariat Koordynacyjny
Organizacji Pozarządowych (M.K.O.)

**WSTĘPNY BILANS DEBATY NARODOWEJ W HISZPANII
(PROWADZONEJ PRZEZ RADĘ DS. DEBATY NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ)**

RADA DS. DEBATY W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Z inicjatywy premiera oraz w celu skutecznej realizacji zaleceń zawartych w Deklaracji na temat przyszłości Unii Europejskiej, w związku z Traktatem z Nicei, na mocy dekretu królewskiego nr 779/2001 z 5 lipca została utworzona Rada do spraw Debaty w sprawie Przyszłości Unii Europejskiej. W skład Rady wchodzi osobistości ze środowisk społecznych, gospodarczych i akademickich. Radzie przewodniczy Alvaro Rodríguez Bereijo, były przewodniczący Trybunału Konstytucyjnego oraz przedstawiciel hiszpańskiego rządu w Konwencji. Swego czasu prowadził on prace nad unijną Kartą Praw Podstawowych.

Rada, pomyślana jako organ mający promować i stymulować uczestnictwo obywateli i instytucji w debacie na temat przyszłości Europy, tworzy dobrą podstawę dla spójności debaty publicznej, tak aby dyskusja mogła wykroczyć poza krąg tych, którzy dotychczas w niej brali udział, wpływając na kształt opinii społeczeństwa na tematy europejskie.

DZIAŁALNOŚĆ

Podstawowym zadaniem Rady jest wspomaganie i stymulowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w celu zintensyfikowania jego działań i skoncentrowania ich na szczególnej debacie na temat przyszłości Europy. Rada zwróciła się do ponad 150 organizacji, informując o celach projektu, zachęcając do organizowania różnego rodzaju spotkań oraz oferując im swoje wsparcie i pomoc, pragnąc tym samym zapewnić prawdziwą jedność i spójność różnorodnym działaniom organizowanym w całej Hiszpanii.

W tym kontekście Rada współpracuje z różnymi **fundacjami i stowarzyszeniami** (Fundacja Ortega y Gasset – Fundación Ortega y Gasset, Areces, Diálogos, Cánovas del Castillo, Luis Vives, Rada Federalna Ruchu Europejskiego – Consejo Federal del Movimiento Europeo, Instytutem Hiszpańskim – Instituto de España, Wolnym Kolegium Zasłużonych – Colegio Libre de Eméritos, Śródziemnomorskim Instytutem Studiów Europejskich – Instituto Mediterráneo de Estudios Europeos), prezentując też swoje stanowisko podczas różnych imprez i seminariów.

Działając wspólnie z Ateneum Madryckim, Rada stworzyła **Stale Forum Europejskie**, które co miesiąc stara się przeprowadzać otwartą debatę na temat wielorakich zagadnień dotyczących rozwoju Unii Europejskiej. W Forum, zainaugurowanym przez ministra spraw zagranicznych Josepa Piqué, uczestniczyli między innymi komisarz (ds. gospodarczych i walutowych Pedro Solbes) oraz hiszpańscy przedstawiciele w Konwencji.

Poszczególni członkowie Rady aktywnie uczestniczyli w tzw. Dniach, jakie hiszpańska **Federacja Gmin i Prowincji** zorganizowała w wielu miastach Hiszpanii (Gijón, Valladolid, Walencja), skoncentrowanych na roli lokalnych podmiotów w budowie Europy.

Na pomoc Rady mogą również liczyć **Wspólnoty Autonomiczne**: tym sposobem I Forum Europejskie Wspólnoty Madryckiej zostało zorganizowane we współpracy z Radą, a podczas XIX Wielkanocnych Dni Europejskich, które zostały zorganizowane w Perelada przez

Kataloński Patronat Pro Europa, uczestniczył przewodniczący Rady. Ponadto Rada została zaproszona do udziału w Stałym Forum Refleksyjnym na temat Procesu Integracji Europejskiej, organizowanym przez Fundację Studiów Autonomicznych i Lokalnych im. Carlesa Pi Sunyera oraz Instytut Studiów Autonomicznych i Rząd Katalonii (la Generalitat) we współpracy z Katalońską Radą Ruchu Europejskiego.

Jednocześnie Rada była uczestnikiem seminariów i spotkań organizowanych przez różne **uniwersytety** (Autonomiczny i Complutense w Madrycie, Uniwersytet Kraju Basków, San Pablo-CEU w Madrycie, Kordobie, Walencji, Menéndez de Pelayo w Sewilli, Kastylii-La Mancha, Almería) oraz **kolegia zawodowe** (Kolegium Adwokackie z Malagi, Narodowe Kolegium Doktorów i Licencjatów Nauk Politycznych i Socjologii).

Jednocześnie Rada podpisała porozumienie ramowe z **Hiszpańską Radą Młodzieży** o współpracy w celu upowszechniania wśród ludzi młodych znaczenia i treści debaty na temat przyszłości Europy.

Jednym z pierwszych przedsięwzięć Rady było stworzenie **strony internetowej** (www.futuroeuropa.es), która pomaga w nadaniu kierunku debacie publicznej. Strona zawiera informacje na temat prac Rady i Konwentu, narodowe i międzynarodowe opracowania oraz cztery interaktywne platformy, na których obywatele wyrażają swoje opinie na temat zagadnień, które uznają za priorytetowe.

Strona internetowa zawiera ponadto **kwestionariusz** (opracowany przez Radę, we współpracy z Komisją Mieszaną Kongresu i Senatu do spraw Unii Europejskiej) w sprawie głównych tematów, które zostaną włączone do Konferencji Międzyrządowej w 2004 r. Kwestionariusz został przekazany różnym grupom społeczeństwa hiszpańskiego (osobistościom, wykładowcom i stowarzyszeniom obywatelskim), w celu zachęcenia do szerokiej debaty poprzez Internet. Odpowiedzi, wraz z propozycjami, a także wystąpieniami polemicznymi posłużyły do przeanalizowania podstawowych opcji społeczeństwa w sprawie zagrożeń, przed jakimi stoi Unia Europejska.

Przemyślenia każdej z grup zostaną włączone do **raportu końcowego**, który przygotowuje Rada, a który będzie traktowany jako wkład poszczególnych sektorów do debaty. Powyższy raport zostanie przekazany władzom hiszpańskim jako uzupełnienie stanowiska Hiszpanii podczas Konferencji Międzyrządowej w 2004 r.

Jak dotychczas, ważnym elementem realizacji zamierzeń była **debata akademicka**, w której wzięli udział profesorowie 36 uniwersytetów hiszpańskich; jej dorobek można uznać za zbiorowy wkład instytucjonalny, podobny do wkładu Instytutu Uniwersyteckiego Studiów Europejskich w Valladolid.

Za wartościowy rezultat **debaty obywatelskiej** należy uznać wkład organizacji społecznych, np. tak ważnych jak związek zawodowy UGT, Hiszpańska Konfederacja Organizacji Przedsiębiorców (CEOE) czy Naczelna Rada Izb Handlowych; korporacji prawniczych, jak Generalna Dyrekcja Notariatu (...) oraz między innymi rządu Katalonii, Rady Galicji, przewodniczącego rządu Wysp Balearów, władz Wspólnoty Madryckiej lub Wspólnoty Murcii. W debacie nie brak również deklaracji instytucjonalnych w sprawie przyszłości Europy, do których należy deklaracja parlamentu Andaluzji, co wskazuje na zainteresowanie (...) hiszpańskich regionów Unią Europejską.

WNIOSKI WSTĘPNE

Kwestionariusz, który stał się podstawą otwarcia trzech szczegółowych debat, (...): „Budowla europejska i konfiguracja polityczna”, (...) „Kompetencje Unii”, „Demokracja, instytucje i poszerzenie UE”. Choć trzy debaty wciąż trwają, można już je podsumować:

- IDEALY I WARTOŚCI BUDOWLI EUROPEJSKIEJ

Dążenie do pokoju, pluralizmu, wolności, pomyślności i dobrobytu stanowią wspólne wartości państw członkowskich Unii i jej obywateli. Zarazem wskazuje się na konieczność dodania kolejnej wartości, mianowicie solidarności z innymi narodami.

W debatach podkreśla się, że proces integracji toczy się coraz szybciej, staje się coraz bardziej widoczny, bliższy, coraz mniej obcy. Ta identyfikacja uruchamia jednocześnie identyfikację w relacji z innymi obywatelami oraz skutkuje rozwojem elementów i wartości podstawowych (tradycji grecko-łacińskiej, chrześcijaństwa, tolerancji, humanizmu, demokracji, sprawiedliwości społecznej), które od lat, a nawet od wieków rozwijały się w Europie. Są to wartości i ideały, w ramach których obywatele każdego kraju Unii odnajdują się i dzięki którym czują się Europejczykami. (...).

- KONFIGURACJA POLITYCZNA UNII EUROPEJSKIEJ

Nadal zaufanie wzbudza polityka „krok po kroku”, broniona przez Schumana w jego historycznym wystąpieniu 9 maja 1950 r., lecz panuje pełne zrozumienie, że należy do niej wprowadzić zasadnicze zmiany.

Znaczna liczba uczestników wspomnianych dyskusji uważa, że nadszedł moment wyboru bardziej ambitnych i prowsolidarnych rozwiązań, gdyż model otwarty na improwizację miał wartość, gdy cel politycznej integracji europejskiej nie był jeszcze dostatecznie jasny.

- KOMPETENCJE UNII EUROPEJSKIEJ

Poważne obawy budzą skomplikowane procedury prawne Unii, brak jasnego systemu podziału kompetencji. Uproszczenie i wyjaśnienie podziału kompetencji spowodowałoby lepsze funkcjonowanie instytucji europejskich i zwiększyłoby bezpieczeństwo prawne.

Należy podkreślić pewne propozycje, jeśli nawet są bardzo ogólne:

- unii walutowej powinna towarzyszyć głęboka unia gospodarcza, jednakże nikt nie uważa, iż realistyczne jest przyjęcie już dzisiaj budżetu federalnego;
- istnieje jednogłośnie w odniesieniu do koncepcji podniesienia do poziomu 1,27% budżetu Unii;
- w sferze zatrudnienia uważa się za stosowne odejście od polityki zatrudnienia realizowanej przez państwa, lecz przy pewnej koordynacji (ustalania celów, terminarzy lub przyjmowania środków, które ułatwią mobilność);
- porzuca się renacjonalizację kompetencji rolnej, chociaż wzywa się do większej racjonalizacji, wyjaśniając cele i środki w celu ich osiągnięcia;
- polityka spójności jest uznawana za fundamentalną i dlatego wymaga zwiększenia budżetu, który powinien być obliczany na podstawie realnych danych pochodzących z państw członkowskich;
- w sferze ekonomicznej wskazuje się na potrzebę prowadzenia aktywnej polityki badań i rozwoju przedsiębiorczości zamiast polityki pasywnej oraz prostych subsydiów. Za sprawy o szczególnym znaczeniu w europejskim wymiarze uważa się kwestie dotyczące ochrony środowiska naturalnego oraz konsumenta;

- na szczególną uwagę zasługują kompetencje w dziedzinie imigracji i swobodnego przepływu osób. Istnieje jednogłośnie co do tego, że trzeba wyposażyć Unię w większe kompetencje, tak aby mogła się ona zająć tą sprawą, która przecież już przestała być kompetencją narodową, a staje się jednym z zasadniczych problemów społecznych i politycznych Europy;
- nadal pozostawia wiele do życzenia programowanie i realizacja wspólnej polityki zagranicznej, bez której Europa nie będzie istnieć jako podmiot polityczny i mocarstwo na arenie międzynarodowej.

- DEMOKRACJA, INSTYTUCJE I POSZERZENIE

Niektórzy uczestnicy proponują pogłębienie legitymizacji demokratycznej Unii, niemniej bez zmiany schematu instytucjonalnego i formy rządów, które, ich zdaniem, wyrażają interesy mające znaczenie w procesie integracji (państw członkowskich, narodów tychże wymienionych państw oraz interesy ogólne Unii). Natomiast inni widzą konieczność przeprowadzenia zmian formy rządów Unii, które ją zbliżą – jeśli chce się kontynuować proces integracji politycznej – do klasycznego modelu państwa federalnego.

Wśród kompetencji, które w **Parlamencie Europejskim** powinny zostać utrzymane i wzmocnione, zgodnie ze zdaniem większości opinii publicznej, należy wskazać mianowanie przewodniczącego Komisji, przy czym występują różnice poglądów, czy to uprawnienie powinno być wspólne z Radą, czy powinno być wykonywane wyłącznie przez jednoizbowy Parlament Europejski, czyli istniejący obecnie. W zasadzie nikt nie optuje za wyborami **przewodniczącego Komisji** w drodze wyborów powszechnych.

Jeśli chodzi o **rząd Unii**, odpowiedzi oscylują między opinią osób, które nie chcą przekształcenia Rady w drugą izbę, podejmującą działania legislacyjne, a uważają, że Rada dzieli z Komisją uprawnienia administracji politycznej i zarządcze, a nawet pewne funkcje wykonawcze, a opinią tych, którzy proponują wyposażenie Komisji, której zaufanie będzie zależać wyłącznie od Parlamentu Europejskiego, w kompetencje do wykonywania wszelkich funkcji wykonawczych i administracyjnych.

Innym aspektem podkreślanym przez uczestników są obecne **traktaty**, skomplikowane, niejasne, trudne do zrozumienia dla obywateli. Z tego też powodu, niezależnie od tego, czy ostatecznym celem będzie opracowanie konstytucji europejskiej w formalnym sensie tego pojęcia, uważają oni za konieczne dokonanie rzetelnego uproszczenia traktatów oraz opracowanie ich tekstu jednolitego. Mógłby temu pomóc **podział** na część konstytucyjną oraz na tzw. rozwojową, co nie oznacza, że ta druga znajdzie się na marginesie procesu ratyfikacji przez państwa członkowskie.

W środowisku akademickim wskazuje się na zaawansowaną debatę na temat idei **konstytucji europejskiej**. Jednakże powszechnie uważa się, że **ratyfikacja** hipotetycznej konstytucji europejskiej powinna zostać przeprowadzona przez państwa członkowskie, a państwa, które nie ratyfikują konstytucji, powinny pozostać poza nowym tworem organizacyjnym.

Przystąpienie do **Karty Praw Podstawowych** jest uważane za niewątpliwy wymóg integracji jakiegokolwiek państwa z Unią; znaczna część opinii przychyliła się do włączenia Karty do traktatów. Bardziej radykalna propozycja zmierza do modyfikacji ustawodawstwa narodowego, aby umożliwić wykonywanie praw politycznych tradycyjnie zastrzeżonych dla własnych obywateli obywatelom Unii zamieszkującym w państwie członkowskim innym niż państwo jego obywatelstwa. Z drugiej strony, CEOE wskazała na obawy, że ewentualne włączenie Karty do traktatów może spowodować zwiększenie kompetencji Unii w sferach bardzo wrażliwych dla przedsiębiorców, do których należą prawa ekonomiczne i społeczne.

Praktycznie wszyscy uczestnicy debat zgadzają się na **poszerzenie Unii Europejskiej**, lecz nie wydają się już tak zgodni co do tempa tego procesu czy ograniczeń lub niezbędnych warunków, które dotyczą przyjmowania nowych państw.

W tym kontekście, w przypadku realizacji zbyt zróżnicowanego rozszerzenia, istnieją obawy, że **wzmocniona współpraca**, jako mechanizm przyjmowania decyzji, zostanie zwiększony na niekorzyść instytucjonalnych procedur integracyjnym, powodując, że stanie się ona zasadą, a nie wyjątkiem. Poszerzenie w każdym przypadku jest postrzegane jako zjawisko, które będzie dotyczyć praktycznie wszystkich sektorów produkcyjnych Hiszpanii (choć w nierównym stopniu), lecz jest ono widziane jako okoliczność przewidywalna, wykonalna i stymulująca stabilność gospodarczą.

Madryt, 14 czerwca 2002 r.

Holandia; CONV 169/02

HOLENDERSKA DEBATA NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Uwagi ogólne

Począwszy od spotkania Rady Europejskiej w Nicei na stronach www o integracji europejskiej i rozszerzeniu UE (www.europaportaal.nl), założonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zwraca się uwagę na debatę o przyszłości Europy, koncentrując się ostatnio na Konwencji Europejskiej oraz Konwencji Młodych. Osobliwością stron www jest specjalna rubryka poświęcona debacie, a zawierająca dokumenty, raporty z działalności, przydatne linki oraz skrót ostatnich dyskusji w mediach na ten temat. Regularnie prezentowane są poglądy przywódców społecznych i politycznych w kwestii przyszłości Unii. Aby wzmocnić zainteresowanie debatą, Ministerstwo wykorzystuje także inne środki medialne, jak np. informatory, e-zine o Europie (dostępny także faksem) oraz ogłoszenia w gazetach.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ma za zadanie inspirować i ułatwiać działalność promującą debatę, aktywnie angażując oraz dzieląc odpowiedzialność z jak największą liczbą organizacji społecznych.

Debata w Holandii ma kilka form.

1. Debata na temat „czterech punktów nicejskich”

Rząd holenderski na początku czerwca 2001 r. przedstawił parlamentowi memorandum na temat czterech punktów ustanowionych w Deklaracji Nicejskiej oraz priorytetów holenderskich. Parlament przedyskutował memorandum jesienią. Następnie rząd zwrócił się do Rady do spraw Międzynarodowych (AIV), państwowego organu doradczego również w sprawach integracji europejskiej, by przeanalizowała te oraz inne tematy. 19 czerwca 2002 r. Rada opublikowała stosowny raport. Można przypuszczać, że przyczyni się on do ożywienia debaty w parlamencie oraz w całym kraju.

2. Dyskusje panelowe z ekspertami europejskimi

Debata europejska przybiera również formę dyskusji panelowych z udziałem ekspertów w sprawach integracji europejskiej. W pierwszej połowie 2001 r. sekretarz stanu do spraw

zagranicznych, Dick Benschop, przewodniczył dwóm dyskusjom z udziałem takich ekspertów z wielu krajów.

3. Seria debat w spornych kwestiach europejskich

Pewne tematy nabrały znaczenia w kontekście przyszłości UE. Większość z nich powinna wzbudzić, przynajmniej potencjalnie, zainteresowanie ogółu społeczeństwa. Chodzi o rolnictwo, emerytury i renty, rolę UE w świecie oraz bezpieczeństwo w Europie. Ta seria debat, nasilonych od jesieni [2001 r.], ma na celu włączenie do dyskusji o przyszłości UE szerszych kręgów społeczeństwa. Jej cel jest potrójny:

- ogólne ożywienie debaty społecznej o przyszłości Unii europejskiej, w szczególności w zakresie rozszerzenia UE;
- zwiększenie zrozumienia oraz świadomości ogółu społeczeństwa co do różnorodnych kwestii europejskich (w szczególności rozszerzania UE);
- ujawnienie dylematów politycznych i spowodowanie większego zaangażowania społeczeństwa.

Nie należy jednak mieć zbyt dużych nadziei co do rezultatów tego rodzaju debat. Głównym celem jest, aby obywatele rozmawiali o Europie – przede wszystkim słuchając opinii osób o określonych poglądach, a nie formułowanie wniosków. Dotychczas miały miejsce trzy debaty (o rolnictwie, ekonomii oraz polityce zagranicznej i obronnej); dyskusje będą kontynuowane jesienią.

4. Wykłady gościnne

Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie nadal organizowało wykłady gościnne na temat rozszerzenia Unii oraz przyszłości Europy na holenderskich uniwersytetach, w których udział wezmą ministrowie, sekretarze stanu, holenderscy deputowani, holenderscy członkowie Konwentu oraz komisarz. Jesienią holenderscy deputowani wygłoszą również serię wykładów gościnnych w liceach, których kiedyś byli uczniami.

5. Debaty ekspertów z holenderskimi członkami Konwentu

Trzy debaty ekspertów na najistotniejsze tematy, jakimi zajmuje się Konwent Europejski, odbyły się w czerwcu (w bliskiej współpracy z grupą organizacji społecznych), a ich celem było dostarczenie holenderskim członkom Konwentu nowych pomysłów i bodźców do pertraktacji. Serię tę zakończy publiczna debata, która odbędzie się 25 czerwca.

6. Młodzież

Odrębna kampania została zorganizowana dla ludzi młodych, powiązanych z Konwentem Młodych. Dąży się do tego, aby w przyszłym roku holenderscy delegaci działali jako ambasadory europejskiej debaty, zachęcając innych młodych ludzi do wzięcia w niej udziału. Organizowanych jest wiele spotkań, w tym dyskusja internetowa. (...) Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie również aktywnie pomagać organizacjom młodzieżowym, zapewniając specjalistów i fundusze (...).

KONWENT EUROPEJSKI IRLANDZKA NARODOWA DEBATA W SPRAWIE EUROPY

W kontekście debaty na temat przyszłości Europy, rozpoczętej zgodnie z postanowieniami Deklaracji z Nicei z grudnia 2000 r., powszechnie uznano potrzebę przeprowadzenia wielopłaszczyznowej debaty w sprawie roli Irlandii w Unii Europejskiej. Wynik referendum z czerwca 2001 r., dotyczącego przyjęcia Traktatu Nicejskiego, potwierdził to podejście. W lipcu 2001 r. rząd ogłosił zamiar powołania Narodowego Forum w sprawie Europy, które po konsultacjach z partiami opozycyjnymi utworzono w październiku 2001 r. Jednocześnie rząd uzgodnił z parlamentem przyjęcie skuteczniejszego i dokładniejszego systemu kontroli proponowanego ustawodawstwa unijnego.

Narodowe Forum w sprawie Europy

Od czasu powstania Narodowe Forum w sprawie Europy jest jednym z głównych punktów, wokół którego ogniskuje się debata o Europie. Jego mandat polega na „ułatwianiu powszechnej dyskusji nad zagadnieniami mającymi znaczenie dla członkostwa Irlandii w poszerzającej się Unii oraz dla rozważenia szeregu spraw wynikłych w kontekście debaty na temat przyszłości Europy”.

Forum działa wedle jak najszerszej formuły. Należą do niego partie i ugrupowania polityczne reprezentowane w parlamencie. Istnieje także tzw. Specjalny Filar Obserwatorów, skupiający partnerów społecznych oraz innych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności tych, którzy interesują się sprawami UE, jak również partie polityczne z Irlandii Północnej. Jego posiedzenia są otwarte dla opinii publicznej. Przewidziano także udział społeczeństwa w jego debatach.

Przewodniczącym Forum jest niezależny senator Maurice Hayes.

Prace Forum

Dotychczasowe prace Forum można podzielić na dwa etapy. Pierwszy, od października do grudnia 2001 r., dotyczył głównie rozszerzenia Unii Europejskiej, drugi zaś, od stycznia do marca 2002 r., był poświęcony przede wszystkim debacie w sprawie przyszłości Europy oraz przyszłości Irlandii w UE. Omówiono irlandzkie opcje w poszerzonej Europie, sposoby sprawowania władzy w UE, podejście do polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w UE oraz kwestie demokratycznej legitymizacji.

Chociaż Forum odbywa posiedzenia zazwyczaj w Dublinie, sesje są również przeprowadzane w innych miejscach kraju. Reakcja na prace Forum była bardzo pozytywna, a każdorazowo w spotkaniach uczestniczyła duża liczba słuchaczy. Na Forum wystąpiło wielu wybitnych polityków irlandzkich i europejskich, w tym z państw kandydujących. Otrzymali oni od osób fizycznych, grup i organizacji wiele uwag dotyczących szerokiego wachlarza zagadnień dotyczących UE.

Raporty Forum

Przewodniczący Forum przygotował – jak dotychczas – dwa raporty. Zostały one udostępnione Konwentowi. W konkluzji pierwszego raportu, opublikowanego w lutym 2002 r., można przeczytać, że mamy do czynienia z szerokim poparciem dla poszerzenia Unii, co było widać i podczas Forum, i w przesłanych uwagach oraz komentarzach. Raport dostrzega

powszechną świadomość trwałych, wielkich korzyści ekonomicznych i społecznych dla Irlandii, jakie płyną z jej członkostwa w Unii Europejskiej. W raporcie zarysowano również obawy wyrażone w odniesieniu do Traktatu z Nicei oraz innych aspektów debaty w sprawie przyszłości Europy. Raport odnotowuje także, że niektórzy uczestnicy Forum wyrażali swoje obawy co do zagadnień bezpieczeństwa i obrony w UE i ich wpływu na neutralność Irlandii, jak również zachwiania równowagi na korzyść większych państw członkowskich i nierówności w obszarach legitymizacji, kontroli i przejrzystości.

Drugi raport przewodniczącego, opublikowany w maju, powtarza podstawowe kwestie omówione w pierwszym. Koncentruje się na równowadze między państwami członkowskimi, rządzeniu, legitymizacji, kontroli i przejrzystości oraz obawach o suwerenność i o tzw. wrażliwe obszary polityki (np. bezpieczeństwo i obrona).

Raport wskazał na wiele obszarów o wspólnym mianowniku, w tym, ponownie, na wyraźne przyzwolenie na poszerzenie, brak zagrożeń dla tożsamości narodowej i kulturalnej Irlandii płynących z członkostwa w UE, potrzebę ścisłej integracji UE w dziedzinach gospodarczej, społecznej oraz ekologicznej, wdrażanej w ostrożny sposób, oraz na wartościową rolę odgrywaną przez UE w procesie pokojowym w Irlandii Północnej, jak również na wsparcie rozwoju stosunków na wyspie, w jej północnej i południowej części.

Z raportu wyraźnie wynika, że polityka bezpieczeństwa i obrony to obszar o dużym stopniu wrażliwości dla wielu uczestników Forum. Duża liczba obywateli zastanawia się, jak zapewnić, aby „chwalebne cele operacji pokojowych były zharmonizowane z tradycyjną polityką neutralności Irlandii” oraz odbywały się „zgodnie z zasadami Karty NZ”. Raport sugeruje potrzebę zapewnienia ze strony rządu irlandzkiego, że „nic, do czego zobowiązał się na mocy Traktatu z Nicei lub wcześniejszych Traktatów, nie wymaga lub nie zakłada odejścia od irlandzkiej tradycyjnej polityki neutralności militarnej lub wartości, które leżą u jej podstaw”, oraz „że nie ma zamiaru zmiany podstawy, na której Irlandia uczestniczy w operacjach pokojowych lub zapobiegania konfliktom”. Raport dodaje, że „wyraźnie sformułowane oświadczenie w sprawie postrzegania przez rząd zobowiązań Irlandii (...) mogłoby osłabić powyższe fundamentalne obszary obaw” (...).

Przyszłe prace Forum

Narodowe Forum ma kontynuować swoje prace. Mają się one bardziej skupić na sprawach omawianych przez Konwent Europejski. 18 czerwca irlandzcy członkowie Konwentu mają wystąpić w ramach Forum. Oczekuje się, że kontakty między Forum a irlandzkimi członkami Konwentu będą kontynuowane. Przewiduje się również, że Forum odbędzie na jesieni dalszą serię posiedzeń poza Dublinem.

Parlament

(...) irlandzki parlament skoncentrował swą uwagę bardziej na sprawach dotyczących samej UE, w szczególności na referendum w sprawie ratyfikacji Traktatu Nicejskiego, które odbyło się w czerwcu 2001 r. Główne elementy debaty na temat przyszłości Europy, takie jak poszerzenie, były przedmiotem wielu poselskich debat. Wszystkie partie polityczne są bardziej niż kiedykolwiek świadome potrzeby zapewnienia większej przejrzystości i kontroli w odniesieniu do spraw UE.

Wspólny Komitet ds. Europejskich

Na płaszczyźnie parlamentarnej, oprócz debaty na sesjach w obu izbach, głównym forum dyskusji na temat przyszłości Europy jest Wspólny Komitet Oireachtas [czyli wyższej izby

parlamentu] ds. Europejskich; jest to ciało ponadpartyjne. Należą do niego deputowani do izby niższej i wyższej. Jego posiedzenia są jawne, dostępne dla publiczności oraz są relacjonowane w telewizji. (...).

W styczniu 2002 r. Komitet opublikował szczegółowy „Raport na temat przyszłości Unii Europejskiej”. Deputowany John Bruton, jeden z dwóch przedstawicieli Oireachtas w Konwencji, był sprawozdawcą Komitetu w sprawie powyższego raportu oraz przekazał go Konwentowi.

Raport obejmuje wiele zagadnień, np. UE i sprawy globalne, obrona europejska, euro, rolnictwo czy poszerzenie. Uznano w nim znaczenie silnej Rady i Komisji, zachęcając jednocześnie do przekazania niektórych spraw z filaru III do I; wskazano też na wagę osiągnięcia większej przejrzystości na poziomie Rady oraz wezwano do wprowadzenia rotacji w przypadku przewodniczącego Rady. Rozważona została szczegółowo kwestia wzmocnienia demokratycznej legitymizacji Unii; zaproponowano między innymi bezpośredni wybór przez obywateli Unii przewodniczącego Komisji. Wezwano, by parlamenty narodowe odgrywały większą rolę, szczególnie w sprawach związanych z kontrolą na poziomie krajowym.

W raporcie nie opowiedziano się za wprowadzeniem ścisłego katalogu kompetencji, lecz wezwano do uproszczenia i racjonalizacji traktatów. Jeśli chodzi o podstawowe prawa, odnotowano prawne trudności w związku z propozycją włączenia Karty Praw Podstawowych do Traktatu, ale wezwano do przystąpienia UE do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Raport nie nawołuje do spowolnienia tempa zmian w Unii, lecz stoi na stanowisku, że należy wprowadzić mechanizmy, które umożliwią wszystkim obywatelom Europy większe osobiste zaangażowanie w ten proces.

Jeśli chodzi o Traktat z Nicei, to raport wyraźnie stwierdza, że poszerzenie Unii, przewidywane obecnie, nie mogłoby się odbyć bez zmian zaproponowanych w Traktacie. Pytając dlaczego Traktat został odrzucony, raport wskazuje problem, który istnieje we wszystkich państwach członkowskich, a polega na przekonaniu obywateli UE, że mają niewielki wpływ na proces podejmowania decyzji oraz niewielkie poczucie identyfikacji z tymi, którzy decydują.

Raport omawia ewentualne skutki niepowodzenia ratyfikacji Traktatu oraz sugeruje, iż spowodowałyby to poważne trudności ekonomiczne i polityczne dla Irlandii, szczególnie dla tych sektorów społeczeństwa, które mają nadzieję na silny i trwały wpływ Irlandii na procesy polityczne w Unii Europejskiej oraz/lub na rynki europejskie.

W łonie Komitetu omówiono również sposoby rozwiania wątpliwości Irlandczyków co do Traktatu. W raporcie stwierdzono, że mogłaby pomóc polityczna deklaracja Rady Europejskiej. Raport odnotowuje, że w Traktacie Nicejskim czy w jakimkolwiek innym traktacie UE nie ma zobowiązania dotyczącego wzajemnej obrony. Państwa członkowskie, podobnie jak Irlandia, mają całkowitą swobodę działania w dziedzinie obrony. Nie ma żadnej propozycji, zarówno obecnie, jak i planowanej, która miałaby to zmienić. Raport komentuje, że deklaracja, która powtórzyłaby powyższe konkluzje, mogłaby pomóc rozwiązać obawy i stworzyć dodatkowe gwarancje.

Wspólny Komitet w odrębnym raporcie na temat poszerzenia (z kwietnia 2002 r.) w pełni poparł zasady poszerzenia oraz deklarację wydaną w Laeken w sprawie szybkiego przyjęcia dziesięciu wybranych państw kandydujących.

Oczekuje się, że nowy Wspólny Komitet, który zostanie powołany po wyborach parlamentarnych, będzie nadal dokładnie monitorował debatę na temat przyszłości Europy.

Inne działania w ramach narodowej debaty

Wartościowy wkład do narodowej debaty wniosły organizacje i grupy, szczególnie Instytut Spraw Europejskich, zaangażowane w promowanie świadomości publicznej oraz rozumienie zagadnień europejskich – poprzez debaty, dokumenty, konferencje i raporty.

Dublin, 14 czerwca 2002 r.

Luksemburg; CONV 134/02

NARODOWA DEBATA ZE SPOŁECZEŃSTWEM OBYWATELSKIM

LUKSEMBURG

Sondaże wskazują, że zdecydowana większość obywateli Luksemburga opowiada się za integracją europejską. Jednak opinia publiczna nie zawsze śledzi wydarzenia na poziomie europejskim, z czego wynika konieczność przybliżania spraw unijnych, informowania o nich.

Kampania dotycząca przyszłości Europy

Kampania informacyjna dotycząca przyszłości Europy („Europa – unia dla przyszłości wszystkich”) została zaprezentowana podczas konferencji prasowej 27 września 2001 r. przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Handlu Zagranicznego oraz przez Izbę Deputowanych. Kampania była wspólną inicjatywą Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Handlu Zagranicznego oraz Izby Deputowanych.

Łącznie rozdano 89 654 broszury z **kwestionariuszami**, które trafiły do gospodarstw domowych. Obywatele mogli przekazywać odpowiedzi pocztą lub drogą elektroniczną. Broszura informacyjna zawierała zasadnicze informacje na temat Unii Europejskiej. Na pytania zawarte w kwestionariuszu odpowiedziało 9037 osób (4,8%). Dotyczyły one wartości, funkcjonowania oraz przyszłości Europy. Tym samym więc każdy obywatel mógł sformułować swoje oczekiwania wobec Europy jutra.

Raport podsumowujący kwestionariusz („Luksemburczycy i Europa”) został przedstawiony opinii publicznej podczas konferencji prasowej w listopadzie 2001 r. Wynika z niego, między innymi, że większość respondentów pragnie wzmocnienia środków działania Komisji Europejskiej, utrzymania Rady jako głównej instancji decyzyjnej Unii, a także wzmocnienia instrumentów Parlamentu Europejskiego. Prawie 80% respondentów uznało również, że środki działania parlamentów narodowych powinny być rozszerzone. Jeśli chodzi o wspólne europejskie wartości, 42,5% respondentów łączy Unię z takimi pojęciami, jak „pokój i stabilność”, „dobrobyt gospodarczy” oraz „wspólne normy”. Zarazem odpowiadający uznali, że wspólny europejski model wnosi najwięcej do następujących dziedzin: kultury, polityki, gospodarki, nauki; podkreślili też, że polityka socjalna powinna być realizowana na poziomie krajowym. Większość respondentów uznała, że inne działy polityki, które powinny być prowadzone na poziomie krajowym, to polityka podatkowa oraz rolnictwo.

Równoległe z „akcją kwestionariuszową” zorganizowano trzy tzw. **okrągłe stoły** (między październikiem a grudniem 2001 r.) z udziałem przedstawicieli społeczeństwa, aby umożliwić obywatelom zabranie głosu w obecności ministra spraw zagranicznych i deputowanych z różnych ugrupowań politycznych Izby Deputowanych. O ile pierwsze z tych spotkań zakończyło się niepowodzeniem (problemy organizacyjne, niewłaściwy wybór miejsca i godziny, niewystarczający udział mediów w debacie), to dwa następne odniosły duży sukces.

W ramach kampanii dotyczącej przyszłości Europy uruchomiono również wspólną **stronę internetową** Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Izby Deputowanych (www.avenir-europe.lu). Stronę tę obecnie reaktywowano w związku z pracami Konwentu.

Projekty

Ponadto 9 lipca 2002 r. Izba Deputowanych, na podstawie propozycji luksemburskich członków Konwentu, zorganizuje **debatę z reprezentantami społeczeństwa obywatelskiego**. Zaproszono między innymi związki zawodowe, organizacje zawodowe, stowarzyszenia ekologiczne, stowarzyszenia ochrony konsumentów, stowarzyszenia obcokrajowców, Krajową Radę Kobiet. W debacie, która odbędzie się siedzibie Izby Deputowanych, będzie mógł wziąć udział każdy zainteresowany.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, Szkolenia Zawodowego i Sportu oraz Ministerstwo Rodziny, Solidarności Społecznej (...) organizują **Konwent Młodych**, z udziałem uczniów ogólnych i technicznych szkół średnich (4 i 5 lipca). Sesja plenarna i obrady grup roboczych odbędą się w siedzibie Izby Deputowanych.

Strategia komunikacji z opinią publiczną jest opracowywana przez urzędników Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Kancelarii Izby Deputowanych oraz przedstawicieli różnych grup politycznych. Planowane jest też przygotowanie komunikatów prasowych z **wywiadami** z członkami Konwentu na temat prac tego ciała oraz jego grup roboczych. Zgłoszono propozycję, by przygotować **reportaż** telewizyjny o funkcjonowaniu Konwentu oraz zorganizować kolejne **okrągłe stoły** w różnych miejscowościach Luksemburga.

Niemcy; CONV 108/02

RAPORT NA TEMAT ODBYWAJĄCEJ SIĘ W NIEMCZECH NARODOWEJ DEBATY W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY

- 1. Rząd: Peter Glotz**, pełnomocnik kanclerza do spraw Konwentu
Przedstawiciel: **Günter Pleuger**, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych stara się w różny sposób śledzić prace Konwentu ds. przyszłości Europy. Dużą rolę w informowaniu i pozyskiwaniu opinii społeczeństwa odgrywa Internet. Na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych zamieszczane są informacje o Konwencie oraz o międzynarodowej debacie nad przyszłością Europy; zawiera ona też linki do odpowiednich stron (Konwent, Futurum itp.). Znalazło się też na niej miejsce na narodowe forum dotyczące przyszłości Europy, w ramach którego obywatele mogą uczestniczyć w dyskusji, zgłaszając propozycje czy przekazując komentarze. Pełnomocnik kanclerza ds. Konwentu, profesor Glotz, jest opiekunem tego forum i co pewien czas ustosunkowuje się do pojawiających się tam wypowiedzi.

W celu uzupełnienia interaktywnej oferty na stronie internetowej Ministerstwo Spraw Zagranicznych proponuje, aby mniej więcej raz w miesiącu prowadzić czaty dotyczące Konwentu. Już raz profesor Glotz odpowiadał na pytania internautów; rozmowa ta wzbudziła duże zainteresowanie. Poza tym w przygotowaniu jest specjalna strona poświęcona tematu „Młodzież i Europa”, na której znajdą się gra decyzyjna dla uczennic i uczniów szkół średnich (której finał odbędzie się w Berlinie) oraz *quiz* poświęcony Europie, a także wiele ofert informacyjnych (leksykon Europy, gazety europejskie *on-line*, giełdy studenckie itd.).

Co się tyczy treści forum, główny temat pytań i komentarzy to demokratyzacja UE. Żąda się przede wszystkim więcej praw dla Parlamentu Europejskiego i większej przejrzystości podczas podziału kompetencji oraz w odniesieniu do mechanizmów decyzyjnych w UE, ale również większej jasności językowej (np. mylenie pojęć „Rada Unii Europejskiej” – „Rada Europejska”). Kolejnym często formułowanym postulatem jest to, by UE w sprawach polityki zagranicznej „przemawiała jednym głosem”.

Profesor Glotz, jako pełnomocnik kanclerza, promował Konwent także w artykułach prasowych (FAZ, „Tagesspiegel”, „Handelsblatt”), w czasopiśmie („Spiegel”) i w magazynie „Deutschland”, wydawanym przez Krajowe Biuro Prasowe, a którego zadaniem jest przede wszystkim informowanie o Niemczech za granicą.

Ważną, bardzo wymagającą grupę stanowią dobrze poinformowani w sprawach polityki europejskiej fachowcy – czyli osoby wywodzące się ze środowiska akademickiego, a także – niejako z drugiej strony – ze związków zawodowych, instytucji i organizacji pozarządowych.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych utrzymuje ścisły kontakt ze studentami prawa europejskiego i polityki europejskiej i zaprasza ich do Ministerstwa na dyskusje na temat przyszłości Europy; 7 maja 2002 r. miała miejsce rozmowa z ministrem Fischerem oraz komisarzem Barnierem (transmitowana przez telewizję).

Fachowe zagadnienia są przedmiotem dyskusji inspirowanych przez inne ministerstwa, np. Ministerstwo ds. Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży przeprowadziło 10 czerwca 2002 r. całonocną debatę o polityce socjalnej.

Związki, kościoły/wspólnoty religijne i organizacje pozarządowe różnymi sposobami przekazują swoje postulaty niemieckim członkom Konwentu. Ważnym instrumentem są, oprócz publicznych przesłuchań w czasie obrad obu izb parlamentu i landtagów – np. Bundestagu i Bundesratu, o czym niżej – wnikliwe dyskusje członków Konwentu z przedstawicielami (...) związków zawodowych, wspólnot religijnych i organizacji pozarządowych.

Członkowie Konwentu starają się nawiązywać kontakty z możliwie wieloma różnymi grupami i związkami w celu poznania wielu koncepcji oraz przedłożenia ich na forum Konwentu.

2. Bundestag: Jürgen Meyer, deputowany; zastępca: Peter Altmeier, deputowany

Niemiecki Bundestag towarzyszy intensywnie pracom Konwentu poprzez liczne debaty plenarne i publiczne posiedzenia komitetu do spraw Unii Europejskiej. Oprócz dyskusji na temat głównych zagadnień dotyczących przyszłości („Europejska dyskusja konstytucyjna”, „Wzmocnienie demokracji w Europie”, „Zdolność do działania rozszerzonej Unii Europejskiej”) odbędą się też publiczne przesłuchania z udziałem gości z krajów członkowskich UE

i krajów kandydujących, które – podobnie jak debaty plenarne – będą emitowane przez niemiecką telewizję. Najbliższe publiczne przesłuchanie (...), które zostanie zorganizowane wspólnie z komitetami europejskimi niemieckiego Bundestagu i Bundesratu, odbędzie się z udziałem przedstawicieli związków, organizacji pozarządowych i różnych tzw. inicjatyw obywatelskich 26 czerwca 2002 r. w Berlinie. Do tego dochodzą publiczne uroczystości europejskie frakcji niemieckiego Bundestagu, np. na temat „Oczekiwania społeczeństwa obywatelskiego wobec Konwentu konstytucyjnego”.

Poprzez stronę internetową parlamentu będą przekazywane informacje o stanie dyskusji europejskiej oraz obrady Komitetu Europejskiego, jak również pokazywane będą, za pomocą Video-Archiv, debaty dotyczące tematyki europejskiej. Pierwszy czat on-line na temat „Dlaczego Europa potrzebuje konstytucji?” został poprowadzony przez profesora Meyera 16.05.2002 r., forum on-line dotyczące referendum na temat Karty Praw Podstawowych UE i treści przyszłej konstytucji UE również jest aktywne od maja 2002 r. i pozostaje do dyspozycji obywateli, umożliwiając interaktywną wymianę poglądów. Przy tym w ramach głosowań on-line w ciągu pierwszych trzech tygodni 2/3 uczestników opowiedziało się za przeprowadzeniem referendum na temat Karty Praw Podstawowych. Dodatkowo, poza projektami on-line Bundestagu, profesor Meyer uczestniczy w interaktywnym forum obywatelskim Bawarskiego Radia „Konwent UE”.

Poprzez publikacje Bundestagu „Do rzeczy!” i serię artykułów Komitetu Europejskiego („Teksty i materiały”) zostaną udostępnione szerokiej publiczności główne dokumenty i wystąpienia dotyczące Karty Praw Podstawowych UE oraz parlamentarnego udziału w procesie kształtowania przyszłości UE. Do tego dochodzą artykuły i wywiady członków Konwentu w ponadregionalnych i lokalnych mediach, jak również wiele rozmów z obywatelami oraz wykłady. W ramach wystawy Bundestagu „Drogi, bezdroża i drogi okrężne – rozwój parlamentarnej demokracji w Niemczech”, w katedrze Deutscher Dom w Berlinie, poruszana jest szczególnie kwestia demokratycznego i parlamentarnego wymiaru procesu konstytucyjnego UE oraz przybliżane są odwiedzającym zadania Konwentu za pośrednictwem materiałów drukowanych oraz video.

Kraje związkowe

Kraje związkowe reprezentują w Konwencie członkowie Bundesratu premier Teufel i minister ds. Europy Dolnej Saksonii Senff, jego zastępca w Konwencie. Oni również odgrywają ważną rolę w informowaniu o Europie i włączaniu społeczeństwa obywatelskiego do dyskusji.

Przy formułowaniu stanowisk w kwestii Konwentu przedstawiciele krajów związkowych, w zakrojonym na dużą skalę procesie (...), wysłuchali członków władz gminnych, a i w każdym kraju związkowym zapoznali się z poglądami wielu organizacji reprezentujących społeczeństwo obywatelskie.

Rządy krajów związkowych informują o Konwencie i o poruszanych w jego ramach tematach. Publikowane są materiały informacyjne, wykorzystywany jest też Internet. Zamieszczane są tam obszerne informacje, a obywatele mogą uczestniczyć w dyskusji dotyczącej Europy za pośrednictwem czatów i innych interaktywnych form. Oprócz tego organizowane są zarówno przez rządy, jak i parlamenty związkowe liczne uroczystości, które tematycznie wiążą się z Konwentem. Szczególnie należy podkreślić odbywający się we wszystkich krajach „Tydzień Europejski”. W ramach Tygodnia przewodniczący Konwentu Valéry Giscard d'Estaing, na zaproszenie premiera Teufela, wygłosił podczas Dnia Europejskiego w Stuttgarcie, w obecności tysiąca osób, przemówienie „Europejskie posłanie dziś”. Słuchacze reprezentowali szeroki przekrój społeczeństwa obywatelskiego. Do tego należy

dodać spotkania i kolokwia naukowe, na które są zapraszani członkowie Konwentu, a także deputowani do Parlamentu Europejskiego.

Poszczególne landy przekazują informacje za pośrednictwem dużej liczby mniejszych przedsięwzięć. Przykładem tego jest autobus informacyjny Europejskiego Centrum Informacyjnego Dolnej Saksonii, który podróżuje po tym kraju związkowym w celu informowania o rozszerzeniu UE i tematach związanych z tym zagadnieniem.

Specjalną grupą docelową jest młodzież. Na przykład Landtag Saary zorganizował 2 i 3 maja Konwent Młodzieży „Konstytucja dla Europy”. W jego ramach około 60 uczniów i uczennic w wieku 15 –19 lat formułowało swoje oczekiwania wobec Unii Europejskiej i Konwentu i dyskutowało o nich m.in. z zastępcą członka Konwentu, członkiem Bundestagu Altmeierem i deputowanymi europejskimi Doris Pack i Jo Leinen.

Portugalia; CONV 104/02

Portugalia

OMÓWIENIE STANU NARODOWEJ DEBATY O PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Realizując cel, jakim jest przybliżenie Europy obywatelom, wiele portugalskich autorytetów, często we współpracy z przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Portugalii oraz Parlamentem Europejskim, a także z Centrum Jacques`a Delorsa (fundacją prywatną), podjęło dogłębną debatę o przyszłości Europy, obejmującą cały wachlarz tematów, poczynając od spraw poruszonych w Nicei w zakresie rewizji traktatów, aż do aspektów bezpośrednio dotyczących obaw portugalskich obywateli, takich jak zatrudnienie, bezpieczeństwo, nielegalna imigracja, solidarność społeczna.

Kierowało nimi pragnienie rozszerzenia i pogłębienia dyskusji, przy zapewnieniu możliwie maksymalnego zaangażowania oraz włączenia do dyskusji zarówno szerokiej opinii publicznej (środki masowego przekazu, szkoły, społeczeństwo jako całość), jak i instytucji specjalizujących się w sprawach, o których mowa (uniwersytety, instytuty oraz osoby bezpośrednio związane z daną problematyką).

Aby osiągnąć oczekiwane rezultaty, jest równie ważne, by w dyskusjach brały udział osoby i instytucje odpowiedzialne za podejmowanie decyzji na szczeblu państwowym (np. członkowie rządu, deputowani), co pozwoli informować obywateli o wybieranych opcjach oraz umożliwi wysłuchanie ich opinii o dokonanych wyborach.

Wiele podjętych do tej pory inicjatyw ma wieloraki charakter. Poniżej przedstawiono jedynie te najbardziej wyróżniające się:

1. Strony internetowe

W związku z oficjalnym rozpoczęciem debaty o przyszłości Europy podczas belgijskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej 5 marca br. założona została strona „Futurum”, podstawa do stworzenia forum dyskusyjnego. Dowiodła ona swojej wielkiej użyteczności i – jak dotąd – przyniosła znakomite rezultaty.

Portugalia przyłączyła się do tej europejskiej inicjatywy i zaprosiła wszystkich Portugalczyków do uczestnictwa w niej, zachęcając ich do aktywnego udziału w dyskusjach. Również Zgromadzenie Republiki, portugalski parlament, utworzył stronę internetową poświęconą sprawom europejskim oraz „czatowy pokój”, przeznaczony do wysłuchiwanie opinii na temat przyszłości Europy.

2. Dyskusje

Instytut Międzynarodowych Studiów Strategicznych, instytucja prywatna, powołał Grupę Refleksyjną do spraw Rozszerzenia i Reformy Instytucjonalnej (GRARI), która organizuje wiele imprez mających na celu poszerzenie dyskusji poświęconej powyższym tematom. Chodzi tu o nieformalną grupę, w której skład wchodzi osoby związane ze sprawami europejskimi, jak np. przedstawiciele rządu, parlamentu i Komisji Europejskiej, profesorowie uniwersyteccy, członkowie różnych grup społecznych.

Jak dotychczas, odbyły się cztery spotkania tej grupy poświęcone tematom europejskim.

Odbywają się również rozmaite imprezy organizowane z inicjatywy prezydenta, przy współpracy Centrum Informacji Europejskiej Jacques`a Delorsa, których celem jest prowadzenie oraz pogłębianie dialogu dotyczącego przyszłości Europy.

Seminaria te odbywają się regularnie w różnych miejscach kraju (pierwsze z nich miało miejsce w grudniu ubiegłego roku). Biorą w nich udział osobistości związane z omawianymi sprawami (np. członkowie rządów państw członkowskich, deputowani, komisarze, profesorowie, przedstawiciele społeczności). Ostatnie spotkanie tego rodzaju odbyło się 4 czerwca br. i było poświęcone „Modelowi politycznemu dla Europy XXI wieku”; wzięli w nim udział prezydenci Portugalii oraz Słowacji.

Ponadto posłowie do Zgromadzenia Republiki i członkowie Konwentu uczestniczą w różnych konferencjach – na zaproszenie uniwersytetów, central związkowych, Fundacji Calouste Gulbelkian, stacji radiowych.

(...) rząd portugalski zamierza poczynszy od września przeprowadzić jeszcze jedną serię spotkań i seminariów w różnych miastach kraju na temat przyszłości Europy.

Na spotkania te zaproszono niektóre wybitne osobistości życia europejskiego, na przykład Valery`ego Giscarda d`Estaing, Helmuta Kohla, Jacques`a Delorsa. Będą w nich uczestniczyć również znane osoby z Portugalii, które włożyły wiele wysiłku w działania na rzecz Unii Europejskiej.

3. Inne inicjatywy

Zgromadzenie Republiki zwróciło się do środowisk uniwersyteckich z prośbą o stosowne materiały i opinie o sprawach europejskich, zwłaszcza dotyczące rezultatów szczytu w Nicei. Ekspertyzy te – po opracowaniu – zostały umieszczone na stronie internetowej Zgromadzenia Republiki.

Ponadto są realizowane inne inicjatywy, spośród których można wymienić akcję „Rozszerzenie: 500 sesji informacyjnych oraz dyskusyjnych”, która wspólnie z przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Lizbonie będzie prowadzona w placówkach nauczania na terenie Portugalii (...).

Szwecja; CONV 138/02

RAPORT O SZWEDZKIEJ NARODOWEJ DEBACIE NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

(CONV 79/02)

Komisja Parlamentarna mająca na celu promowanie debaty na temat przyszłości i otwartych dla szerokiego grona osób konferencji, publicznych przesłuchań i debat na te tematy w parlamencie. Są to niektóre z dróg, jakimi podąża krajowa debata na temat przyszłości Europy w Szwecji. Jednakże sondaże opinii publicznej pokazują, że zainteresowanie, jakim ludzie darzą kwestie unijne, nie zmieniło się. Gdy chodzi o zadania UE, zdecydowana większość uważa, że kwestie ochrony środowiska i walka z międzynarodową przestępczością powinny być zadaniami Unii.

1. **Formy narodowej debaty**

1. Szwedzka Komisja UE 2004

W dużej mierze praca mająca na celu zachęcenie do debaty publicznej i zaangażowania obywateli jest realizowana przez komitet parlamentarny nazywany w skrócie Komisja UE 2004 (Komisja na rzecz debaty w sprawie rozwoju i przyszłości Unii Europejskiej przed Konferencją Międzyrządową w 2004 r.). Rząd Szwecji powołał Komisję w kwietniu 2001 r., wdrażając zapisy Deklaracji z Nicei oraz z Laeken.

Komisja UE 2004 będzie swoistym *spiritus movens* (...) debaty (...) publicznej, będzie też regularnie sporządzała raporty z jej przebiegu. Sprawozdania te będą przekazywane szwedzkim członkom Konwentu w sprawie przyszłości Europy, a także rządowi i parlamentowi. Komisja zakończy pracę w chwili otwarcia Konferencji Międzyrządowej.

Zadania

Zgodnie z dyrektywą rządu (...) Komisja została zobowiązana do:

- zachęcania do pogłębiania wiedzy oraz do inspirowania szerokiej i otwartej debaty w sprawie rozwoju UE i jej przyszłości;
- stworzenia punktów kontaktowych między szwedzką debatą w sprawie UE i odpowiednimi debatami, jakie trwają w innych państwach europejskich;
- opracowania wyników debaty i przygotowania stosownej analizy, które to informacje mogą być przedmiotem dyskusji na Konferencji Międzyrządowej.

Komisja zdefiniuje też zakres swoich działań dotyczących możliwości wyrażania odmiennych opinii. Przyzna szczególny priorytet młodzieży oraz grupom, do których nie jest łatwo dotrzeć. Komisja będzie działała za pośrednictwem Internetu i będzie współpracowała z organizacjami pozarządowymi, szkołami, ruchami społecznymi, bibliotekami i innymi instytucjami. (...) ważne jest, by debata nie ograniczała się do spraw wymagających zmian w Traktacie.

Działania

Obecnie rozpoczęto realizację wielu projektów:

- ❑ Strona internetowa Komisji www.eustafetten.nu to punkt ogniskowy działań. Zawiera ona wielosłajdową prezentację kwestii nicejskich, podstawę debaty, informacje z przebiegu debaty na temat przyszłości UE oraz szczegóły bieżących wydarzeń, zapewnia możliwość uczestniczenia w debacie i głosowaniu, a także liczne odwołania do innych stron internetowych. Na przykład można głosować w kwestii, jakie sprawy powinien poruszyć premier na Konferencji Międzyrządowej 2004.
- ❑ Szwecja została podzielona na 21 okręgów. Najważniejszym projektem Komisji jest tzw. Sztafeta Okręgów (*County Relay*), która ruszy w sierpniu 2002 r. (...).
- ❑ *Działania w szkołach*; projekt ten będzie realizowany we współpracy z Krajową Agencją Edukacji. Zadaniem uczniów będzie przygotowanie koncepcji przyszłości UE, następnie opublikowanych na stronach Komisji. Ponadto Szwedzka Edukacyjna Korporacja Radiotelewizyjna nadaje serię programów na temat przyszłości UE.
- ❑ Blisko 100 osób, wybranych jako przedstawiciele szwedzkiego społeczeństwa, utworzyło tzw. panel „Przyszłość”. Grupa ta będzie regularnie uczestniczyła w głosowaniu na temat bieżących obszarów tematycznych. Pierwsza runda w czerwcu 2002 r. była poświęcona stosunkom zagranicznym UE. Wyniki zostaną zaprezentowane na stronie internetowej jako podstawa dalszej debaty. Jednocześnie raport zostanie przesłany do odpowiedzialnego ministra, który będzie miał możliwość wzięcia udziału w debacie, podobnie jak szwedzcy członkowie Konwentu.
- ❑ Jeśli chodzi o *publikacje*, Komisja opracowuje kilka podstawowych broszurek. Ponadto informacje o UE, kroniki i wiadomości są regularnie publikowane na stronach internetowych. Publikacja licznych dokumentów rozpocznie się jesienią 2002 r., wraz z opublikowaniem studiów zatytułowanych „Demokracja, rodowód prawny i przyszłość UE” oraz „UE i rola parlamentów narodowych”.
- ❑ Bardzo ważną część prac Komisji to *stypendia projektowe* dla organizacji i innych podmiotów, które będą zachęcać do debaty na temat przyszłości. Komisja dysponuje sumą 15 mln koron szwedzkich na stypendia (1,6 mln euro).

2. Przesłuchania i konferencje

Zorganizowano kilka otwartych dla publiczności przesłuchań i konferencji.

- ❑ Komisja UE 2004 zorganizowała konferencję z organizacjami pozarządowymi; następnie odbyły się jeszcze dwie regionalne konferencje.
- ❑ W parlamencie (Riksdag) odbyło się 12 kwietnia przesłuchanie, w którym uczestniczył komisarz Barnier.
- ❑ 25 kwietnia Komisja UE 2004 zorganizowała seminarium, którego gościem był Javier Solana.
- ❑ Tzw. doroczne forum w sprawie UE (porozumienie między Parlamentem Europejskim a biurem Komisji Europejskiej w Sztokholmie, Centrum Informacji o Unii i Ministerstwem Spraw Zagranicznych) było w tym roku poświęcone kwestiom przyszłości Europy. Odbyło się ono 7 maja, a Komisja UE 2004 uczestniczyła w jego przygotowaniach.

3. Debata w parlamencie

Zaangażowanie partii politycznych w debatę na temat przyszłości Europy jest ważne w kontekście inspirowania wyborców do dyskusji, nie tylko zresztą w tym wyborczym roku. Szwedzki rząd przedstawił tej wiosny parlamentowi szwedzkiemu raport w sprawie przyszłości Unii Europejskiej. Wspólny komitet badał raport i podczas debaty w trakcie sesji

plenarnej 4 czerwca różne partie reprezentowane w Riksdagu wyraziły swoje opinie na temat przyszłości Europy.

2. Opinia publiczna

W listopadzie 2001 r., z inicjatywy Komisji UE 2004, przeprowadzono sondaż opinii publicznej, którego celem było określenie poziomu zainteresowania obywateli sprawami Unii. Sondaż pokazał, że ludzie nie są bardziej zainteresowani kwestiami UE niż podczas ostatniego sondażu wiosną 2001 r. Prawie 40% stwierdziło, że często mówią o UE, mężczyźni (44%) częściej niż kobiety (33%). Widać również ściśle powiązanie między charakterem pracy, poziomem wykształcenia i stopniem zainteresowania sprawami UE. 32% robotników stwierdziło, że często dyskutuje o sprawach UE, co przyznało 55% naukowców.

96% badanych było zdania, że współpraca w kwestiach ochrony środowiska jest ważnym problemem dla UE. Tyle samo osób uznało, iż zadaniem UE winno być zwalczanie międzynarodowej przestępczości. 81% uznało, że UE powinna bronić swojej konkurencyjności. Poparcie to jest równomiernie rozłożone między różne badane grupy, aczkolwiek mężczyźni częściej niż kobiety uznawali te kwestie za ważne.

Co ciekawe, biorąc pod uwagę niską frekwencję w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 1999 r., według badanych wybory europejskie są czymś, co angażuje ludzi. 76% za istotne uznaje głosowanie i uczestnictwo w unijnych wyborach. Dla porównania, frekwencja w wyborach z 1999 r. wynosiła 38,8%. Młodzież czuła się bardziej zaangażowana niż osoby powyżej 60 roku życia (84% w stosunku do 76%). (...)

Wielka Brytania; CONV 111/02

NARODOWA DEBATA W WIELKIEJ BRYTANII

Wprowadzenie

Traktat z Nicei wezwał do „głębszej i szerszej debaty w sprawie przyszłości Unii Europejskiej”, zachęcając państwa członkowskie do rozpoczęcia szerokich konsultacji. Niniejszy dokument, przedstawiony przez brytyjskich członków Konwentu reprezentujących rząd i parlament Zjednoczonego Królestwa, omawia publiczne konsultacje, jakie dotychczas miały miejsce w Wielkiej Brytanii, oraz podstawowe zagadnienia, jakie pojawiły się w debacie.

Działalność rządu

Rząd brytyjski dążył zarówno do promowania, jak i wyjaśnienia przedmiotu obrad Konwentu oraz zagadnień objętych debatą w sprawie przyszłości Europy, podejmując określone działania dyplomatyczne. (...) Działania i inicjatywy objęły:

- wystąpienia prominentnych członków rządu, m.in. zasadnicze wystąpienie premiera na temat przyszłości Europy wygłoszone w Birmingham w listopadzie ubiegłego roku. Ponadto dwa ważne wystąpienia sekretarza ds. zagranicznych Jacka Straw (w Hadze, przed posiedzeniem inauguracyjnym Konwentu oraz wcześniejsze, z lipca 2001 r., skierowane do obywateli brytyjskich, pt. „Europa dla swoich obywateli”), które dotyczyły problemu braku kontaktu między UE a jej obywatelami oraz zawierały sugestie odnośnie do zastosowania pewnych rozwiązań. Minister ds. europejskich i jednocześnie członek

Konwentu, Peter Hain, również odwiedził wiele miejscowości w Wielkiej Brytanii, promując debatę w sprawie przyszłości Europy;

- stronę internetową Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej (FCO) (www.europe.gov.uk), na którą wpływa miesięcznie około 10 000 dokumentów. W jej ramach miało miejsce interaktywne forum w sprawie przyszłości Europy, co pozwoliło wielu obywatelom na wyrażenie swoich opinii. Wszyscy zainteresowani mogą również przesyłać swoje komentarze bezpośrednio do Petera Haina;
- broszury oraz materiały informacyjne (przygotowane przez FCO), które przekazano członkom parlamentu, członkom Parlamentu Europejskiego, bibliotekom, instytucjom akademickim, podmiotom tworzącym tzw. społeczeństwo obywatelskie oraz Ośrodkom Zasobów Europejskich, które następnie przekazywały je szkołom, na ich prośbę. Ostatnio wydano: „UE: co w niej jest dla Ciebie?“, „UE: zwalczanie przestępczości oraz promowanie sprawiedliwości” oraz różne inne materiały informacyjne.

Udział administracji i samorządu lokalnego:

- sekretarz ds. zagranicznych oraz minister ds. europejskich utrzymują regularne kontakty z ministrami (...), omawiając sprawy związane z Konwentem oraz z przyszłością Europy;
- rząd stara się informować i angażować swoje instytucje w debatę o przyszłości Europy. Rząd i organy samorządu lokalnego spotykają się regularnie w celu omówienia spraw związanych z Konwentem oraz przygotowania wspólnych stanowisk, tam gdzie to możliwe, poprzez tzw. partnerstwo centralno-lokalne. Na jesień zaplanowano konferencję poświęconą zagadnieniom samorządu lokalnego w kontekście debaty w sprawie przyszłości Europy;
- władze szkockie wniosły liczący się wkład do debaty; np. współuczestnicząc w konferencji w sprawie przyszłości Europy, jaką zorganizował Ośrodek Doskonalenia im. Jeana Monneta, we współpracy z Królewskim Towarzystwem w Edynburgu, czy seminarium na temat przyszłości Europy w Brukseli w październiku ubiegłego roku, które było podstawą dziesięciodniowej imprezy zatytułowanej „Szkocja: nasza przyszłość w Europie”. Uniwersytet w Edynburgu planuje przeprowadzenie merytorycznego seminarium na początku jesieni;
- Zgromadzenie Irlandii Północnej przeprowadziło ostatnio ważną debatę w sprawie przyszłości Europy. Zorganizuje ono także konferencję dla społeczeństwa obywatelskiego 17 czerwca. Będzie to pierwszy krok w kierunku Forum UE. Zapewni to społeczeństwu obywatelskiemu Irlandii Północnej stałą platformę, które będzie służyć omawianiu zagadnień związanych z przyszłością Europy.

Działalność w społeczeństwie obywatelskim:

- społeczeństwo obywatelskie w Wielkiej Brytanii nadal jest aktywne w debacie w sprawie przyszłości Europy. Organizacje pozarządowe i zespoły koncepcyjne regularnie organizują publiczne imprezy. Seria pięciu dyskusji, jakie zorganizował Instytut ds. Obywatelstwa w Wielkiej Brytanii, zatytułowana „Europa i jej obywatele – przyszłość”, miała na celu połączenie poglądów różnych środowisk opiniotwórczych. Rząd zachęca również koła gospodarcze, związki zawodowe i środki masowego przekazu do uczestniczenia w debacie;
- ważniejsze brytyjskie uniwersytety, w tym w Birmingham, w Sussex, w Cambridge oraz w Oxfordzie, zorganizowały seminaria. University College London zorganizował w kwietniu bieżącego roku ważną konferencję, w której uczestniczyli studenci z całej Europy.

Działalność parlamentarna:

- brytyjscy parlamentarzyści–członkowie Konwentu aktywnie promowali pracę Konwentu poprzez publiczne imprezy oraz spotkania na terenie Wielkiej Brytanii;
- ponadto zdecydowali oni (wraz z przedstawicielami rządu) o wyborze trzech kandydatów, z przyznanych Wielkiej Brytanii sześciu, którzy mają reprezentować Wielką Brytanię w Konwencie Młodych, w drodze otwartego konkursu prowadzonego przez ogólnokrajowy dziennik („The Independent”). Jego warunkiem było nadesłanie krótkiego opracowania na temat przyszłości Europy. W przedsięwzięciu uczestniczyło ponad 80 osób w wieku od 18 do 25 lat;
- brytyjscy przedstawiciele parlamentu w Konwencie informowali na bieżąco (szczególnie Komitet Kontroli Europejskiej Izby Gmin) o jego pracach. Wraz ze swoimi zastępcami odpowiadali również na pytania Komitetu do spraw Unii Europejskiej Izby Lordów. Reagując na zainteresowanie parlamentu pracą Konwentu, w Westminsterze utworzono Stały Komitet.

Podstawowe zagadnienia i wnioski

Niektórzy z brytyjskich członków Konwentu zastanawiali się, czy rzeczywiście mamy do czynienia z „debatą narodową”, zwłaszcza w kontekście faktu, że obsługa prasowa debaty była, jak dotychczas, ograniczona. Chociaż Konwent jako taki nie przyciągnął jeszcze uwagi społeczeństwa, zainteresowanie obywateli brytyjskich sprawami europejskimi, szczególnie tymi aspektami, które dotyczą ich codziennego życia, jest wciąż bardzo duże.

Oprócz debaty o euro – która stała się *de facto* narodową debatą – wyrażane obawy często dotyczą „rozmycia” demokracji, zbytej szczegółowości europejskiego prawodawstwa oraz stanu niezreformowanych polityk, do których należy polityka rolna.

Debata (...) skoncentrowała się na szansach wpływania na politykę europejską oraz na obawach dotyczących zachowania lokalnej swobody w sposobie wdrażania na poziomie niższym niż narodowy wspólnych europejskich wartości i standardów.

Konwent zdążył już omówić niektóre z powyższych zagadnień, jak np. subsydiarność i dokumenty, lecz społeczeństwo brytyjskie oraz szersza społeczność europejska będą z pewnością oceniać Konwent pod kątem jego zdolności do zaproponowania praktycznych rozwiązań w odniesieniu do powyższych rzeczywistych problemów. Tak więc postrzegamy narodową debatę, rozpoczętą w Wielkiej Brytanii oraz w Europie, jako proces ciągły, trwający równoległe do przeprowadzanych przez nas działań w ramach Konwentu, a mających na celu przybliżenie Unii Europejskiej do jej obywateli.

ANEKS

Włochy; CONV 110/02

NOTA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ, JAKIE PODJĘTO WE WŁOSZECH W ZWIĄZKU Z DEBATĄ NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

*Opracowana przez Obserwatorium Konwentu Europejskiego
(12 czerwca 2002 r.)*

Opierając się na postanowieniach podjętych na spotkaniu Rady Europejskiej w Nicei (grudzień 2001 r.), a w szczególności na „Deklaracji na temat przyszłości Unii”, stanowiącej punkt wyjścia do głębszej i rozleglejszej debaty, **od lipca 2001 r. w Departamencie Polityk i Unijnej Prezydium Rady rozpoczęto opracowywanie szczegółowego projektu działań, których celem było zainicjowanie debaty w kraju. Są one kierowanych przede wszystkim do czterech grup odbiorców:**

- do młodzieży (we wszystkich szkołach, na wyższych uczelniach i na studiach podyplomowych),
- do regionów i organizacji lokalnych,
- do wszelkich źródeł informacji (prasy, telewizji, Internetu itp.),
- do różnych grup społecznych.

W listopadzie 2001 r. plan ten został przeanalizowany przez odpowiednie organy przedstawicielskie instytucji europejskich we Włoszech oraz przez włoski parlament i Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Następnie zawarto porozumienia o powołaniu **specjalnej międzyinstytucjonalnej grupy roboczej** (Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Sejm i Senat Republiki Włoskiej, włoskie biuro przy Parlamencie Europejskim oraz Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej we Włoszech). Jej podstawowym zadaniem ma być czuwanie nad przepływem informacji oraz koordynacja przedsięwzięć (które zainteresowane instytucje będą chciały przeprowadzać), tak aby uniknąć ryzyka powtarzania się imprez lub wzajemnego ich kolidowania, a także stworzenie możliwości współpracy z obywatelami i ulepszenie systemu przekazywania informacji społeczeństwu.

Zgodnie z tym 30 listopada 2001 r. w Rzymie miało miejsce uroczyste otwarcie „**Debaty na temat przyszłości Europy**”, podczas której, z inicjatywy włoskiego parlamentu, **zorganizowano zjazd osób odpowiedzialnych we Włoszech za politykę i kwestie społeczne.**

Bazując na wskazówkach Rady Europejskiej z Laeken, których celem było położenie nacisku na zaangażowanie obywateli w zapowiedzianą nową fazę reform Unii, Prezydium Rady zintensyfikowało swoje działania informacyjne na temat przyszłości Europy, koncentrując się przede wszystkim na organizowaniu **spotkań na różnych włoskich uniwersytetach i we współpracy z tymi uczelniami** (spotkania takie odbyły się już w Bari, Cosenzie, Sienie, Rzymie i Neapolu).

Jeszcze przed rozpoczęciem prac Konwentu Europejskiego **włoski minister do spraw europejskich wydał rozporządzenie, datowane na 8 lutego 2002 r., na mocy którego powołał Obserwatorium Konwentu Europejskiego.** Głównym zadaniem tej komisji jest stworzenie odpowiedniej płaszczyzny porozumienia między włoskimi przedstawicielami w Konwencie a licznymi inicjatywami, jakie są podejmowane we Włoszech w związku z debatą na temat przyszłości Europy.

Organ ten, **oficjalnie zaprezentowany prasie 25 lutego (...)**, przeprowadził już wiele działań o charakterze naukowym i informacyjnym.

Spośród akcji promowanych przez Obserwatorium Konwentu Europejskiego lub przeprowadzonych wspólnie z innymi instytucjami należy wspomnieć przede wszystkim następujące inicjatywy:

- **KONGRESY:** z udziałem przedstawicieli włoskiego społeczeństwa (Rzym – 23 stycznia, Palermo – 26 kwietnia, Rzym – 9/23/30 maja);

- **PUBLIKACJE:** komiks „Obywatele Europy”, dwutygodnik informacyjny „Wiadomości z Obserwatorium”;
- **SESJE:** zostały zorganizowane trzy sesje z udziałem włoskich i zagranicznych przedstawicieli instytucji unijnych. Planuje się, że w przyszłości ta forma propagowania działań Unii będzie miała coraz szerszy zasięg, a jej celem ma być zaangażowanie wszystkich grup społecznych pragnących wyrazić swoją opinię na temat przyszłości Europy; zaplanowano już kolejne spotkania;
- **INNE INICJATYWY:**
 - **rozpoczęcie stałej współpracy regionalnych i lokalnych „płaszczyzn” dyskusyjnych z najwyższymi przedstawicielami autonomii lokalnych** (konferencja przewodniczących rad regionów i prowincji autonomicznych – ANCI, UPI, AICCRE, FORMEZ);
 - **list skierowany przez ministra do spraw europejskich do przewodniczących rad regionów i prowincji oraz do burmistrzów wszystkich gmin we Włoszech**, w którym zachęca on do organizowania spotkań wspomnianych wyżej rad i sformułowania stanowiska w kwestiach dotyczących przyszłości Europy (dotychczas odbyło się już kilka takich spotkań);
 - założenie i uaktualnianie **strony internetowej Obserwatorium Konwentu Europejskiego** (<http://www.politichecomunitarie.it/Osservatorio/struttura2htm.htm>);
 - **akcje informacyjne i propagujące Unię podczas dni Forum PA w Rzymie** (6-10 maja 2002 r.), w tym przygotowanie i udostępnianie dokumentów, materiałów informacyjnych i rozdawanie gadżetów;
 - **akcje mające na celu przygotowanie i koordynację działań włoskiej młodzieży**, która weźmie udział w pracach Konwentu Młodych Europy – poprzez opracowanie odpowiedniej dokumentacji i **zorganizowanie spotkań z uczniami w szkołach, ze studentami oraz włoskimi organizacjami młodzieżowymi** (Palermo 14-15 czerwca, Turyn 17 czerwca, Florencja 29 czerwca, Rzym i Bari w lipcu; obecnie są rozpatrywane możliwości kolejnych spotkań). Przygotowano również cykl szkoleniowy i informacyjny dla włoskiej delegacji oraz przyszłych włoskich członków Parlamentu Europejskiego.

Od początku członkowie Obserwatorium zajmują się monitorowaniem większości inicjatyw dotyczących przyszłości Europy, jakie są realizowane w całym kraju.

Zarówno niższa, jak i wyższa izba włoskiego parlamentu prowadzą „badania poznawcze na temat przyszłości Europy”, rozpoczęte już w drugiej połowie 2001 r. przez parlamentarne komisje (...). Dotychczas przeprowadzono 11 sesji z udziałem polityków włoskich (odpowiedzialnych za wspomniane kwestie na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym), polityków z zagranicy oraz przedstawicieli ośrodków naukowych (...). W tym programie przewidziano także udział obywateli.

Ponadto włoski parlament zaplanował i przeprowadził inne inicjatywy:

- **strona internetowa FUTURO DELL'EUROPA** (http://www.camera.it/_aveur/default.asp);
- **publikacja „Dla przyszłości Europy”** (materiały ze spotkania 30 listopada 2001 r.);
- zorganizowanie **dni naukowych o tematyce europejskiej w czterech różnych miastach włoskich** (pierwsze spotkanie odbyło się 9 maja w Wenecji);
- **konferencje publiczne z udziałem wybitnych postaci ze świata europejskiej polityki.**

Również **organizacje o charakterze społecznym i wiele uniwersytetów** zorganizowało, często we współpracy z administracją lokalną i państwową, wiele **spotkań i przedsięwzięć o różnym charakterze**.

Istotnym wkładem do debaty były także liczne **inicjatywy włoskiego biura przy Parlamencie Europejskim oraz Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej we Włoszech**.

Zasięg różnorodnych przedsięwzięć skierowanych do włoskiego społeczeństwa wzrósł w widoczny sposób od czasu uruchomienia **portalu internetowego AvvenirEuropa (www.avvenireuropa.it)**, którego celem jest zbieranie opinii obywateli i organizacji na temat **przyszłości Unii Europejskiej**; portal ten ma stać się podstawowym źródłem informacji, kontaktu oraz uczestnictwa obywateli Włoch w debacie.

Przedstawiono już **plan kampanii reklamowej w telewizji i w radiu** na rzecz rozpropagowania portalu.

Spośród **zagadnień, jakie obywatele Włoch najczęściej poruszyli** w ostatnich miesiącach, należy wymienić:

- propozycje dotyczące większego zaangażowania władz regionalnych w kształtowanie i wprowadzanie w życie prawodawstwa unijnego;
- propozycje dotyczące rozszerzenia możliwości wypowiedzi i udziału obywateli w sprawach dotyczących Unii oraz propozycje inicjatyw prowadzących do pogłębienia solidarności i wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej Europy;
- propozycje dotyczące sprecyzowania wspólnych wartości i zasad (Karta Praw Podstawowych Unii), na których powinna bazować przyszła konstytucja europejska;
- propozycje dotyczące roli religii w planowanym rozwoju Europy;
- propozycje dotyczące instytucji Unii Europejskiej w przyszłości, w aspekcie federacji;
- propozycje dotyczące przeprowadzenia referendum w sprawie przyszłej konstytucji Unii.

W większości przeprowadzonych we Włoszech inicjatyw związanych z przyszłością Europy wzięli udział – jako prelegenci – włoscy przedstawiciele w Konwencji Europejskiej (w tym włoscy członkowie delegacji w Parlamencie Europejskim) oraz minister do spraw europejskich. Często promowali oni i inne przedsięwzięcia dotyczące przyszłości Europy.

* * *

DEBATY NARODOWE W KRAJACH KANDYDUJĄCYCH

Bułgaria; CONV 147/02

DEBATA NARODOWA W BUŁGARII W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY – UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA (podsumowanie pierwszego etapu)

W niniejszym podsumowaniu skoncentrowano się na uczestnikach debaty, omawianych zagadnieniach i kilku najważniejszych zaleceniach na przyszłość. Przegląd działań szczegółowych, jakie już podjęto i jakie zostaną podjęte, znajduje się w suplemencie do załącznika.

A. Uczestnicy

Na etapie „przed Konwentem” debata narodowa w Bułgarii pod nazwą „Przyszłość Europy” objęła jedynie kilka instytucji zajmujących się integracją europejską (np. Instytut Studiów Europejskich i Informacji – IESI oraz Instytut Europejski). Instytucje te, oprócz uczestnictwa w międzynarodowych sieciach wymiany informacji skupiających się szczególnie na dyskusjach poświęconych spotkaniu w Nicei, promowały debatę narodową w Bułgarii.

Do debaty, która toczyła się równoległe z pracami związanymi z Konwentem i perspektywą udziału w nim Bułgarii, włączył się szerszy krąg uczestników, mianowicie przedstawiciele społeczeństwa i szkół wyższych:

- organizacje pozarządowe o profilu proeuropejskim i zespoły ekspertów z dziedziny nauk politycznych;
- przedstawiciele kilku uczelni bułgarskich (zarówno wykładowcy, jak i studenci), nie tylko z Sofii, ale z całego kraju, reprezentujący głównie kierunki związane z naukami społecznymi;
- młodzież – stowarzyszenia europejskie i kluby, również spoza placówek oświatowych.

Wnioski:

1. Liczba uczestników debaty gwałtownie wzrosła po instytucjonalizacji udziału Bułgarii w Konwencie Europejskim, co zostało zinterpretowane jako sygnał poparcia dla przyszłego członkostwa Bułgarii w Unii Europejskiej;
2. Wzrost liczby uczestników wynika z dwóch przyczyn:
 - (a) działań na rzecz uczestniczenia w debacie społeczeństwa zdolnego do przekazywania swoich opinii na temat omawianych zagadnień;
 - (b) działań na rzecz włączenia w debatę ludzi młodych, co sprawia, że ma ona charakter przyszłościowy.

B. Zagadnienia

Jak w innych państwach kandydujących, dyskusja o przyszłości Europy jest nierozzerwalnie związana z debatą w sprawie przystąpienia do Unii Europejskiej, a więc – z negocjacjami, wdrożeniem prawodawstwa Unii Europejskiej i przeprowadzeniem w Bułgarii związanych z tym reform. To ostatnie zagadnienie posłużyło jako punkt odniesienia w dyskusji nad sprawami dotyczącymi Konwentu. Niekiedy okazywało się, że trudno jest mówić o perspektywie średniookresowej (ustrój Unii Europejskiej, której Bułgaria będzie członkiem) w obliczu poważnych zadań, które powinny zostać zrealizowane w krótkim czasie (pomyślnie zakończenie negocjacji oraz doprowadzenie do pełnego członkostwa).

Jednakże (...) debata przyciągnęła uwagę społeczeństwa i mediów. Istnieją dwa powody ogólnie pozytywnego odbioru w Bułgarii pierwszego etapu pracy Konwentu:

- ustalenia przyjęte na początku – traktowanie przedstawicieli państw kandydujących jako pełnoprawnych członków (języki, reprezentacja w Prezydium). Jest to pozytywne przesłanie i być może przełamanie sceptyczne stereotypy w rodzaju „oni nas tam nie chcą”;
- decyzja o rozpoczęciu debaty od takich pytań, jak: „Czego oczekujemy od Unii Europejskiej?”, „Jakie jest przesłanie dla rozszerzonej Unii Europejskiej?” bardziej odpowiadała społecznemu zapotrzebowaniu na dyskusję na temat zagadnień związanych z politycznym aspektem projektu zjednoczonej Europy, niż skupienie się przede wszystkim na zagadnieniach instytucjonalnych.

Dyskusje na temat programu prac po spotkaniu w Nicei wykazały:

- istnienie trudności w prowadzeniu skutecznych rozmów na temat systemu instytucjonalnego, który jest złożony zarówno w układzie pionowym (szczeble władzy), jak i poziomym (równowaga międzyinstytucjonalna) i dlatego trudny do zrozumienia; oraz
- istnienie możliwości podejścia do tak skomplikowanych tematów, co jednak wymaga dużej wiedzy na temat demokracji i praworządności, chociaż brak powodzenia umniejsza sukces nawet w dyskusjach na temat zasad i wartości demokratycznych.

Dlatego też na samym początku do debaty włączono elementy rozprzestrzeniania informacji dotyczących omawianych spraw i zaangażowanych instytucji.

Wnioski:

1. debaty o przyszłości Europy nie można prowadzić w oderwaniu od debaty w sprawie przystąpienia Bułgarii do Unii Europejskiej;
2. debata w sprawie właściwego programu prac Konwentu nie będzie pozytywnie odbierana, jeśli nie obejmie szerokich zagadnień politycznych i będzie ograniczona jedynie do spraw instytucjonalnych („architektury”);
3. ideą debaty „Przyszłość Europy” powinno być wprowadzanie do debaty w sprawie przystąpienia Bułgarii do Unii wizji Unii Europejskiej jako „unii wspólnych zasad i wartości”.

C. Zalecenia

W jaki sposób rozwijać debatę „Przyszłość Europy” i nadal angażować w nią społeczeństwo?

1. **Konwent musi „wyjść” do obywateli.** Otwarcie Konwentu na poglądy wyrażane przez społeczeństwo buduje pozytywne nastawienie. Jednak musi temu towarzyszyć rosnący udział członków Konwentu:
 - w debacie zapoczątkowanej przez społeczeństwo w swoim państwie;
 - w debacie w innych państwach reprezentowanych na forum; szczególnie pomocna będzie tu wymiana członków Konwentu z państw członkowskich Unii Europejskiej i państw kandydujących.
2. **Należy wymieniać poglądy na temat wspólnej przyszłości.** Należy szczególnie zachęcać do intensyfikacji wymiany opinii między najbardziej aktywnymi uczestnikami ze strony społeczeństwa w debacie „Przyszłość Europy” (szczególnie między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a państwami kandydującymi). Powinno to wspierać wysiłki obu stron na rzecz rozprzestrzeniania informacji w swoich społeczeństwach na temat powiększenia Unii Europejskiej z jednej strony i przystąpienia do Unii z drugiej.

14 czerwca 2002 r.

Suplement do ZAŁĄCZNIKA

DZIAŁANIA BUŁGARSKIEGO TRZECIEGO SEKTORA I UCZELNI
NA RZECZ DEBATY „PRZYSZŁOŚĆ EUROPY”
(w latach 2000, 2001 i 2002)

Zapoczątkowanie w Bułgarii publicznej debaty pod nazwą „Przyszłość Europy” (...) przybrało demokratyczną formę **sieci**. Wiele organizacji trzeciego sektora oraz szkół wyższych podjęło równoległe działania uzupełniające skierowane do różnych segmentów społeczeństwa w całym kraju. Poniżej przedstawiono kilka przykładów działań podjętych przez kluczowych promotorów debaty, zarówno w skali krajowej, jak i paneuropejskiej:

Rok 2000

1. Listopad 2000 r. – październik 2001 r. INSTYTUT STUDIÓW EUROPEJSKICH I INFORMACJI (IESI) był jednym z inicjatorów i najbardziej aktywnych uczestników międzynarodowej „Grupy Villa Faber ds. przyszłości Unii Europejskiej”, która opracowała dokument pod tytułem „**Myślenie przez pryzmat poszerzonego terytorium – Państwa przystępujące do Unii Europejskiej a przyszłość Unii**”. Dokument ten został przesłany do Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego w przeddzień spotkania Rady Europy w Laeken.

Rok 2001

2. Marzec 2001 r. INSTYTUT EUROPEJSKI zorganizował **publiczny wykład Nadzieży Mihajlowej**, ówczesnej minister spraw zagranicznych Bułgarii, na temat stanowiska Bułgarii dotyczącego przyszłości Europy.

3. W grudniu 2001 r. INSTYTUT STUDIÓW EUROPEJSKICH I INFORMACJI (IESI) zapoczątkował **cykl publicznych dyskusji pod tytułem „My w debacie europejskiej”**. Celem tej inicjatywy było zbliżenie klasy politycznej z organizacjami pozarządowymi i uczelniami w świetle przyszłych reform związanych z Unią Europejską. Cykl ten przebiegał w następującym układzie:

- 3 grudnia 2001 r. – w przeddzień szczytu w Laeken – odbyła się publiczna dyskusja z udziałem przedstawicieli Komitetu Integracji Europejskiej przy Zgromadzeniu Narodowym oraz BUŁGARSKIEGO STOWARZYSZENIA STUDIÓW WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ (BECSA);
- 26 lutego 2002 r. – w przeddzień inauguracji Konwentu Europejskiego – odbyła się publiczna dyskusja z udziałem STOWARZYSZENIA „DZIENNIKARZE NA RZECZ UNII EUROPEJSKIEJ” oraz Centrum Informacyjnego Unii Europejskiej w Sofii.

4. Grudzień 2001 r. – luty 2002 r. INSTYTUT EUROPEJSKI zorganizował trzy warsztaty dla organizacji pozarządowych w celu wypracowania **projektu stanowisk bułgarskich organizacji pozarządowych** na temat programu debaty „Przyszłość Europy”. Dokument został przesłany do wszystkich bułgarskich instytucji państwowych i ambasad państw członkowskich Unii Europejskiej w Sofii. W Komitecie Integracji Europejskiej przy Zgromadzeniu Narodowym zorganizowano również specjalną debatę poświęconą temu dokumentowi.

Rok 2002

5. 19 stycznia 2002 r. BUŁGARSKIE STOWARZYSZENIE STUDIÓW WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ (BECSA) zorganizowało **dyskusję wszystkich wykładowców Jeana Monneta w Bułgarii** w sprawie zbliżających się reform ustrojowych w Unii Europejskiej oraz przyszłych prac Konwentu Europejskiego.

6. W lutym 2002 r. INSTYTUT STUDIÓW EUROPEJSKICH I INFORMACJI (IESI) poświęcił otwarciu Konwentu Europejskiego:

- **specjalną stronę internetową** (www.cesbg.org – w języku bułgarskim) z tekstami bułgarskich i europejskich publicznych wystąpień, dokumentów i opracowań, w tym pełne

archiwum oficjalnych stanowisk państw członkowskich Unii Europejskiej i państw kandydujących w roku 2001;

- **specjalne opracowanie** na temat zbliżających się reform instytucjonalnych i politycznych związanych z Unią Europejską: Nikołow Krassimir J. „**My w Konwencie Europejskim**” (w języku bułgarskim).
7. Od kwietnia do czerwca 2002 r. INSTYTUT EUROPEJSKI organizuje cykl debat „Przyszłość Europy” oraz dyskusji na temat Konwentu Europejskiego w następujących miastach:
- Błagojewgrad – z udziałem przedstawicieli rad studenckich (kwiecień);
 - Ruse – z udziałem organizacji zawodowych (kwiecień – maj);
 - Łowecz, Montana, Gocze Delczew, Szumen i Jambol – z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych (maj - czerwiec);
 - Warna – z udziałem administracji regionalnej i miejskiej (czerwiec).

8. Od kwietnia do listopada 2002 r. STOWARZYSZENIE WYCHOWANKÓW KOLEGIUM EUROPY wraz z siedmioma bułgarskimi uniwersytetami zrealizuje projekt pod nazwą „**Animacja debaty «Przyszłość Europy» wśród studentów i wykładowców bułgarskich uniwersytetów**”. Projekt ten ma dwa cele:

- a) upowszechnianie większej ilości informacji o debacie „Przyszłość Europy” wśród (...) przedstawicieli bułgarskich uczelni i młodzieży (profesorowie, docenci, doktoranci, studenci);
- b) zachęcenie do analizy i formułowania poglądów przez poinformowaną grupę docelową w sprawie Konwentu i roli Bułgarii jako przyszłego członka Unii Europejskiej.

Projekt obejmuje następujące działania:

- comiesięczne warsztaty, podczas których oficjalni przedstawiciele Bułgarii oraz środowiska akademickie będą mieli okazję lepiej się poznać; warsztaty odbędą się w dwóch znanych sofijskich uczelniach: Uniwersytecie św. Klemensa oraz Nowym Uniwersytecie Bułgarskim;
- pięć wykładów publicznych na temat Konwentu (w okresie od kwietnia do maja 2002 r. na Uniwersytecie im. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie, na Uniwersytecie im. św. Pajsii Hilendarskiego w Płowdiw, na Uniwersytecie w Ruse, na Wolnym Uniwersytecie im. Czernorizca Hrabara w Warnie oraz na Amerykańskim Uniwersytecie w Bułgarii w Błagojewgradzie);
- pięć dyskusji akademickich, jakie odbędą się w lipcu i we wrześniu 2002 r. na wyżej wymienionych uniwersytetach;
- publikację raportów, komentarzy i analiz dotyczących kwestii wynikających z programu prac Konwentu w cyklu „My w debacie Europejskiej”;
- konferencję poświęconą przyszłości Europy, jaka odbędzie się w listopadzie 2002 r. w Sofii oraz publikację materiałów konferencyjnych (referatów i innych dokumentów).

9. Od maja 2002 r. do maja 2003 r. CENTRUM STRATEGII LIBERALNYCH realizuje projekt mający na celu **opracowywanie comiesięcznych podsumowań działań politycznych**, w których znajdzie się analiza głównych tematów poruszanych w dyskusji w ramach Konwentu;

- dokumenty te będą stanowić przegląd porównawczy stanowisk 15 państw członkowskich Unii Europejskiej i 13 państw kandydujących – członków Konwentu, prezentowanych przez deputowanych Parlamentu Europejskiego i innych uczestników dyskusji w ramach Konwentu;

- grupy docelowe to:
 - **bułgarscy członkowie Konwentu oraz deputowani bułgarskiego parlamentu z Komitetu Integracji Europejskiej;**
 - młodzież bułgarska biorąca udział w Konwencie Młodych;
 - znani dziennikarze bułgarscy.
10. Od czerwca do listopada 2002 r. Bałkański Klub Młodych organizuje cykl „**Seminariów Europejskich**” dla młodych ludzi z całego kraju, w trakcie których dyskutują oni o problemach związanych zarówno z negocjacjami dotyczącymi przystąpienia Bułgarii do Unii Europejskiej, jak też o przyszłym ustroju, polityce i strukturze instytucjonalnej zjednoczonej Europy, której Bułgarzy chcą być członkiem.

14 czerwca 2002 r.

Cypr; CONV 140/02

REPUBLIKA CYPRYJSKA

**Wkład delegacji Republiki Cypryjskiej
do Konwentu Europejskiego poświęconego przyszłości Europy**

**PODSUMOWANIE NARODOWEJ DEBATY NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI EUROPY
PROWADZONEJ ZE SPOŁECZEŃSTWEM OBYWATELSKIM**

Komisji ds. europejskich Izby Reprezentantów Republiki Cypryjskiej powierzono zorganizowanie narodowej debaty na temat przyszłości Europy. Komisja przyjęła następujący program:

A. Organizacja wielu debat na temat przyszłości Europy z udziałem społeczeństwa obywatelskiego

1. Uroczysta plenarna debata o przyszłości Europy – 28 lutego 2002 r.

Mówcy:

- przewodniczący Izby Reprezentantów Demetris Christofias
- przewodniczący Komisji ds. europejskich Tassos Papadopoulos

2. Pierwsza tematyczna debata o przyszłości Europy – 5 kwietnia 2002 r.

Zagadnienia:

(a) Przyszłość Europy a rola parlamentów narodowych

Uczestnicy podkreślali, że kształtowanie przyszłości Europy wiąże się ściśle z koniecznością informowania obywateli o problematyce europejskiej oraz ich zaangażowaniem w te kwestie. Zaangażowanie to może mieć zarówno charakter bezpośredni, jak i pośredni. W tym drugim przypadku rolę pośredniczącą mogą odgrywać parlamenty narodowe, jako najbardziej reprezentatywne instytucje w ramach narodowych systemów zarządzania oraz (jak wynika z definicji) organizacje wyrażające wolę obywateli. Toteż wzmocnienie roli parlamentów narodowych to jeden z podstawowych elementów wysiłku podejmowanego na rzecz zaangażowania obywateli w nowe wydarzenia europejskie, ograniczenia deficytu

demokratycznego oraz wzmocnienia legalności i przejrzystości unijnego systemu zarządzania i podejmowania decyzji. Podstawową kwestią, nad którą zastanawiali się uczestnicy, było poszukiwanie praktycznych środków zaradczych służących wzmocnieniu roli narodowych parlamentów w przyszłej Europie.

(b) Przyszła Europa w aspekcie kultury

W trakcie debaty wyrażono zaniepokojenie, iż europejska tożsamość może spowodować utratę tożsamości narodowej, podkreślając znaczenie poczucia tożsamości każdego narodu. Poruszono kwestię przypisania temu pojęciu bardziej płynnego i szerszego znaczenia. Za wyjątkowo ważny element uznano wprowadzenie edukacyjnych programów kulturalnych oraz programów rozwijających kontakty między kręgami kultury różnych państw. Uczestnicy dyskusji skupili się również na znaczeniu tworzenia modeli współistnienia oraz znalezienia sposobów bardziej formalnego włączenia i ochrony mniejszości narodowych w państwach członkowskich i kandydujących.

(c) Instytucje Unii Europejskiej, ich stosunki i kompetencje w przyszłej Europie

Uczestnicy byli zgodni co do faktu, że wszelkie reformy instytucjonalne w UE powinny być odbiciem wizji obywateli Europy. Podkreślali, że Unia Europejska staje wobec wyzwania, jakim jest udowodnienie, że będzie ona w stanie opracować i zrealizować Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa. Uczestnicy debaty nie są przekonani o skuteczności kroków, jakie podjęto, by stworzyć niezbędną infrastrukturę. Wewnątrz granic UE istnieje bowiem realna potrzeba zapewnienia bardziej demokratycznych działań opartych na obowiązującym prawie. Ostatecznie stwierdzono, że małym państwom lepiej służy promowanie interesów społeczności, uznając, że proces przekazywania (...) suwerennych praw z państw członkowskich do instytucji europejskich będzie procesem stopniowym i wynikiem politycznego porozumienia.

3. Druga debata tematyczna o przyszłości Europy – 24 kwietnia 2002 r.

Zagadnienia: Młodzież i przyszłość Europy

Oprócz problematyki, która zazwyczaj interesuje młodzież (edukacja, bezrobocie, ksenofobia itp.), uczestnicy zajęli się takimi szerszymi zagadnieniami europejskimi, jak charakter Unii Europejskiej, potrzeba pogłębienia demokracji i roli społecznej Unii. Uczestnicy wyrazili życzenie kontynuowania i wzmocnienia dialogu z zorganizowanymi grupami młodzieży na płaszczyźnie narodowej. Potwierdzając, że niniejsza debata była traktowana jako wstępny sondaż problemów młodzieży, Izba Reprezentantów zaangażowała się w bardziej pogłębioną i szczegółową dyskusję na temat podniesionych kwestii. Druga debata będzie miała miejsce po zamknięciu Konwentu Młodych w lipcu.

4. Trzecia debata o przyszłości Europy – 15 maja 2002 r.

Zagadnienia: Władze lokalne (zasada subsydiarności)

Z uwagi na fakt, że reguła subsydiarności wyznacza wyraźne granice podziału kompetencji między Unią Europejską i państwami członkowskimi (na zasadzie pytania: „jaki poziom zarządzania zapewnia najlepsze warunki realizacji”) oraz uznając, że zgodnie z zasadą bliskości przypisanie kompetencji należy przeprowadzić w taki sposób, aby zapewnić rzeczywiste „przybliżenie problemów obywateli”, w trakcie dyskusji skupiono się na roli, jaką lokalny rząd mógłby lub powinien odgrywać we wdrożeniu powyższej zasady.

5. Czwarta debata tematowa o przyszłości Europy – 25 czerwca 2002 r.

Zagadnienia: Fundamentalne prawa obywateli w przyszłej Europie

B. Stworzenie mechanizmów rozpowszechniania informacji

(...) Komisja podjęła decyzję o stworzeniu w ramach parlamentu mechanizmu stałej łączności i upowszechniania w społeczeństwie informacji o problematyce Unii Europejskiej, wykorzystując doświadczenia parlamentów innych państw członkowskich i państw kandydujących.

W związku z tym Komisja zadecydowała o kontynuowaniu prac w następującym zakresie:

1. wykorzystanie istniejącej sieci internetowej Izby Reprezentantów:
 - stworzenie połączeń z różnymi witrynami internetowymi Unii Europejskiej,
 - stworzenie specjalnego forum promowania dialogu z ogółem społeczeństwa na temat kwestii europejskich, a zwłaszcza przyszłości Europy,
 - stworzenie bazy najczęściej zadawanych pytań, do której byłyby kierowane pytania i odpowiedzi na temat kwestii dotyczących Unii Europejskiej i jej związków z Cyprzem;
2. opracowanie biuletynu informacyjnego na temat Europy i jej przyszłości, zawierającego również najbardziej aktualne wydarzenia i prezentowanego także w sieci World Wide Web;
3. stworzenie Centrum Informacyjnego (Infocenter) w Izbie Reprezentantów, zapewniając tym samym ogółowi społeczeństwa swobodny dostęp do materiałów o Unii Europejskiej;
4. skuteczne rozpowszechnianie informacji w mass mediach;
5. gromadzenie artykułów poświęconych kwestiom Unii Europejskiej przez urzędników Izby;
6. obchodzenie Dnia Europy przez Izbę Reprezentantów;
7. udział prezesa Izby i przewodniczącego parlamentarnej komisji ds. europejskich w telewizyjnych debatach publicznych i/lub audycjach radiowych, tak aby promować kontakty z obywatelami.

C. Inne

Izba Reprezentantów zorganizowała debatę o przyszłości Europy z udziałem społeczeństwa oraz przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Pata Coxa, który był głównym mówcą.

A. Uniwersytet Cypru

Uniwersytet (przede wszystkim zaś Katedra Jean Monnet) zaplanował serię wykładów pt. „Narodowa debata o przyszłości Europy” z udziałem przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Pierwszy wykład odbył się 3 kwietnia 2002 r. Współorganizatorem tego przedsięwzięcia było Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Europejski Instytut Cypru (EIC)

W listopadzie 2001 r. EIC zorganizował: dyskusję o przyszłości Europy, w maju 2002 r. w szkołach średnich serię dyskusji o przyszłej Europie, w czerwcu 2002 r. dwudniowe seminarium o przyszłości Europy, pięć różnych zespołów dyskusyjnych poświęconych tym samym kwestiom (transmisja telewizyjna). Natomiast na wrzesień 2002 r. zaplanowano dla młodych absolwentów jednotygodniową Szkołę Letnią, która będzie również dotyczyła przyszłości Europy.

B. Inne działania

W październiku 2001 r. Cypryjska Konfederacja Pracodawców i Przemysłowców zorganizowała dyskusję o przyszłości Europy z udziałem Romano Prodiego, przewodniczącego Komisji Europejskiej.

We wrześniu 2001 r. Ruch Europejski Cypru zorganizował publiczną debatę poświęconą rozszerzeniu i przyszłości Europy, w której wziął udział Leopold Maurer, szef Zespołu Cypryjskiego z Dyrekcji Generalnej ds. Rozszerzenia Komisji Europejskiej.

Estonia; CONV 145/02

KONWENT W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY 24 - 25 CZERWCA

KRÓTKI OPIS NARODOWEJ DEBATY W ESTONII

MATERIAŁ OPRACOWANY PRZEZ CZŁONKÓW KONWENTU: TUNNE KELAMA
I PEETERA KREITZBERGERA

RIIGIKOGU

Trwającą w Estonii debatę o przyszłości Unii Europejskiej można opisać w dwóch wymiarach. Pierwszy wymiar, polityczny, tzw. wymiar elity; drugi – to wymiar publiczny. O ile w łonie politycznej elity debata ogniskuje się wokół szczegółowych aspektów przystąpienia oraz zagadnień związanych z przyszłością Europy w szerszym wymiarze, przyjmując za podstawę dyskusji zagadnienia poruszone w Laeken, to ogólna dyskusja publiczna wciąż znajduje się w fazie analizy kosztów i korzyści wynikających z przystąpienia. Ogólna debata publiczna koncentruje się m.in. na kwestiach suwerenności, walucie krajowej i euro, na zachowaniu tożsamości. Pojawiają się również kwestie dotyczące zmian cen żywności bądź bezpieczeństwa socjalnego po przystąpieniu.

Ogólnie rzecz biorąc, debata koncentruje się w dużo większej mierze na warunkach przystąpienia niż na przyszłości samej Unii. Zagadnienia związane z przystąpieniem Estonii oraz skutki tego historycznego wydarzenia wywołują bardziej ożywione dyskusje niż cztery tematy zawarte w Deklaracji z Laeken w sprawie przyszłości Unii Europejskiej. W ogólnej debacie publicznej nie porusza się zagadnienia subsydiarności czy roli parlamentów narodowych, natomiast zwraca się uwagę na pytania: czy po przystąpieniu będziemy jeszcze państwem suwerennym lub czy zaczniemy dostawać z Brukseli wskazówki dotyczące naszego życia codziennego.

Zarówno parlament, jak i rząd podeszły z troską do debaty na temat przyszłości oraz wzięły w niej udział. Rząd (MSZ) uruchomił specjalną stronę internetową zawierającą analizy oraz opinie [ważnych] osób, jakie wypowiedzieli w kraju i poza nim (<http://spunk.vm.ee/euro//tulevikudebatt>).

Riigikogu, estońskie Zgromadzenie Państwowe (parlament), a zwłaszcza jego Komisja Spraw Zagranicznych, włączył się do debaty poprzez składający się z przedstawicieli różnych partii tzw. okrągły stół, zajmujący się przyszłością Unii Europejskiej, oraz poprzez coroczną mię-

dzynarodową konferencję „Estonia a Unia Europejska”, która tym razem była poświęcona zagadnieniom zawartym w Deklaracji z Laeken (<http://www.riigikogu.ee/chancellery.html>).

Powszechny pogląd na przyszłość Unii opiera się na przekonaniu, że nie ma potrzeby istnienia superpaństwa, które byłoby scentralizowane i zbyt skomplikowane dla obywateli. Przedstawiciele Estonii podkreślili potrzebę przejrzystych i usankcjonowanych działań na wszystkich poziomach procesu podejmowania decyzji w Unii Europejskiej. Podkreślono również wartość jedności w zróżnicowaniu oraz silnej narodowej i europejskiej tożsamości. Organizacje pozarządowe biorące udział w debacie oraz społeczeństwo także skupiają się na warunkach przystąpienia oraz problemach z tym związanych. Ruch Europejski zorganizował konferencję, a kilka organizacji pozarządowych omawiało to zagadnienie w gronie swoich członków. Konferencja przygotowana przez Ruch Europejski może być uznana za pierwszą zorganizowaną przez organizację pozarządową konferencję o dużej frekwencji, która dotyczyła przyszłości Unii Europejskiej, przy zachowaniu wytycznych ustalonych dla Konwentu. Ruch Europejski zorganizował kilka debat z udziałem prominentnych polityków estońskich i zagranicznych, dyplomatów, pisarzy i dziennikarzy. Na letnie miesiące 2002 r. zaplanowano dziewięć regionalnych debat. Ruch korzysta ze specjalnie zaprojektowanego kwestionariusza, który jest podstawą dyskusji.

Ponieważ współpraca między państwem a społeczeństwem obywatelskim została w ostatnim czasie zinstytucjonalizowana, mamy możliwość dołączenia naszych potrzeb i życzeń do potrzeb i życzeń europejskiej klasy politycznej.

Dzięki specjalnej informacyjnej linii telefonicznej Unii Europejskiej społeczeństwo uzyskało możliwość bezpośredniego uczestniczenia w sesjach składających się z pytań i odpowiedzi. Kolejna tego rodzaju sesja będzie poświęcona przyszłości Europy i będzie zorganizowana w czerwcu. W ubiegłym roku zadano 1554 pytania; większość z nich (22%) dotyczyła relacji między Estonią a Unią, 16% – źródeł informacji o Unii, a 12% odnosiło się do ogólnej tematyki dotyczącej Unii Europejskiej i jej instytucji. Studenci, osoby pobierające świadczenia społeczne oraz przedsiębiorcy stanowili pod tym względem najbardziej aktywną część społeczeństwa.

Jako przykład inicjatywy organizacji pozarządowej należy wymienić projekt Estońskiego Centrum Szkolenia Obywatelskiego. Projekt jest adresowany do młodzieży szkolnej i kobiet i jest realizowany w formie spotkań, seminariów i następujących po nich prezentacji z zakresu tematów związanych z przystąpieniem Estonii i przyszłością Estonii jako państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Warunkiem wstępnym ułatwienia i rozwinięcia odpowiedniej i efektywnej debaty narodowej jest w naszym mniemaniu stworzenie wspólnego forum osób zainteresowanych, przedstawicieli grup interesów i partii, jak również propagowanie aktywnego udziału instytucji państwowych.

Litwa; CONV 146/02

14 czerwca 2002 r.

NOTATKA DOTYCZĄCA LITEWSKIEJ DEBATY NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Marzec 2001 r. można uznać za datę oficjalnego rozpoczęcia debaty na Litwie. Zapoczątkował ją premier Szwecji (sprawującej przewodnictwo w UE), wysyłając list do premiera Litwy, w którym bardzo prosi zainteresowane grupy, organizacje młodzieżowe, partie polityczne oraz całe społeczeństwo o podjęcie szerokiej dyskusji o różnych aspektach przyszłego kształtu oraz działań Unii Europejskiej.

Dyskusja o przyszłości UE toczy się na Litwie na różnych poziomach

- W kwietniu 2001 r. minister spraw zagranicznych Litwy zainicjował serię spotkań poświęconych rezultatom i konsekwencjom szczytu w Nicei:
 - podczas spotkania z przedstawicielami litewskich partii politycznych minister zachęcał do podtrzymania stałego dialogu i wymiany informacji o ich programach europejskich, kontaktach ze swymi odpowiednikami w Europie, jak również do systematycznego informowania społeczeństwa litewskiego;
 - podczas spotkania z sześcioma wybitnymi reprezentantami litewskich uczelni minister zachęcał do zainicjowania na uniwersytetach dyskusji o przyszłości UE. Z kolei naukowcy podzielili się swoimi przemyśleniami na temat różnych aspektów przyszłości UE (interesów narodowych Litwy, ludności, kultury, społeczeństwa, opracowania Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa i Europejskiego Programu Rozwoju Społecznego (ESDP), instytucji unijnych, kompetencji UE i państw członkowskich, kwestii konstytucyjnych, Karty Praw Podstawowych, unijnych traktatów, prawa europejskiego, makroekonomii, wspólnego rynku, euro, nowych technologii itp.). Spotkanie, podczas którego kontynuowano dyskusję nad refleksjami uczonych, odbyło się w lipcu 2001 r.
- W kwietniu 2001 r. parlamentarna komisja ds. europejskich powołała grupę czterech sprawozdawców, których zadaniem było kierowanie debatami oraz opracowywanie raportów na jej potrzeby. Dyskusja nad wnioskami płynącymi z przedłożonych raportów odbyła się w listopadzie.
- W czerwcu 2001 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Litwy zainicjowało specjalnie zaprojektowaną stronę internetową promującą debatę o przyszłości UE.
- We wrześniu 2001 r. odbyła się dyskusja „okrągłego stołu” z intelektualistami zorganizowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz „Kulturos barai” (czasopismo litewskiej elity intelektualnej). Materiały z dyskusji zostały później opublikowane.
- W październiku 2001 r. w parlamencie zorganizowano kolejną dyskusję „okrągłego stołu” z przedstawicielami organizacji młodzieżowych oraz ze studentami.
- W listopadzie 2001 r. Jean-Luc Dehaene, członek tzw. Grupy Laeken oraz późniejszy wiceprzewodniczący Konwentu, złożył wizytę na Litwie, spotykając się z politykami, posłami, studentami Uniwersytetu Wileńskiego; udzielali też wywiadów środkom masowego przekazu.
- W grudniu 2001 r. miał miejsce „okrągły stół”, któremu przewodniczył prezydent Litwy, podczas którego oceniono przebieg debaty oraz rozważono litewskie propozycje dotyczące szczytu w Laeken.
- W grudniu 2001 r. w Sejmie odbyła się sesja plenarna poświęcona kwestiom UE, łącznie z debatą o przyszłości UE.

- W lutym 2002 r. stworzono **litewskie Forum poświęcone przyszłości Unii Europejskiej**. Oznacza to nową fazę litewskiej dyskusji o przyszłości UE, Forum bowiem jednoczy organizacje pozarządowe oraz związki zawodowe, organizacje młodzieżowe, społeczności religijne oraz instytucje akademickie, jak również przedstawiciele świata sztuki i elit intelektualnych.
- Forum dąży do zaangażowania ogółu społeczeństwa w szeroką debatę o przyszłości UE i roli Litwy w zmieniającej się UE. Zajmując się kwestiami poruszonymi przez Konwent w zakresie przyszłości UE, Forum dąży do osiągnięcia harmonii, odpowiedniej wiedzy i podejmowania twórczych decyzji na podstawie różnorodnych opinii. Dążąc do osiągnięcia tych celów, Forum promuje aktywny udział społeczeństwa oraz oferuje swoje rozwiązania, jako propozycje dotyczące unijnych reform, zwiększenia liczby przedstawicieli Sejmu i rządu litewskiego w Konwencie, jak również ich przyszłości w tej organizacji.
- Podczas konferencji inauguracyjnej członkowie Forum wybrali Radę (w jej skład weszło 39 osób). Forum wybrało również przewodniczącego oraz trzech jego zastępców (...).
- W ramach Forum utworzono Komisje: Tożsamości Narodowej w UE, Młodzieży, ds. Konstytucjonalnych i Instytucjonalnych, Rozwoju Rolnictwa i Kwestii Ekologicznych, Społeczeństwa Informatycznego.

Przedmiot zainteresowań poszczególnych komisji oddaje najważniejsze kwestie, jakie pojawiły się podczas dyskusji toczącej się na Litwie.

- Rada Forum odbywa regularne spotkania, aby przedyskutować kwestie będące przedmiotem debaty z przedstawicielami rządu i sejmiku w Konwencie.
- Forum przejmuje przewodnictwo w organizowaniu konferencji, spotkań okrągłego stołu w poszczególnych regionach Litwy, zdobywając w ten sposób szerokie audytorium.
- Ruch Europejski, Dom Europy oraz inne organizacje pozarządowe (NGOs) również informują społeczeństwo litewskie o UE, włączając debatę o przyszłości Unii do programów różnych swoich spotkań.
- Szczególnie istotna jest działalność organizacji młodzieżowych, które są coraz bardziej aktywne w dyskusji nad przyszłością Unii Europejskiej, zwłaszcza po tym, gdy wyłonieni zostali litewscy członkowie Konwentu Młodych w Brukseli. Przed tym brukselskim spotkaniem odbędzie się w Sejmie – pod koniec czerwca i na początku lipca – litewski konwent młodzieży. Rada Organizacji Młodzieżowych Litwy zwołała letnie forum młodzieży, które również będzie poświęcone przyszłości UE.

Malta; CONV 141/02

MALTA

NARODOWA DEBATA NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Inicjatywy związane z debatą

W organizowaniu na Malcie debaty na temat przyszłości Europy aktywnie uczestniczy Centrum Informacyjne. Od października 2001 r. przeprowadzono następujące działania:

17-18 października 2001 r.: konferencja na temat przyszłości Europy

Konferencja ta zainaugurowała maltańską debatę na temat przyszłości Europy. Trwała ona dwa dni, rozpoczynając się 17 października wystąpieniem francuskiego ministra ds. europejskich **Pierre'a Moscovici**. W obradach uczestniczyli również premier Malty **Edward Fenech Adami** oraz profesor **Peter Serracino Inglott**.

Podczas konferencji poruszono też takie kwestie, jak perspektywy traktatu konstytucyjnego dla Unii Europejskiej, stosunki między UE a obywatelami czy też wizja rządów oraz instytucji UE w przyszłej Europie.

Wśród uczestników znaleźli się znani przywódcy oraz reprezentanci wielu organizacji pozarządowych. Konferencja stała się dla uczestników miejscem wyrażenia swoich poglądów oraz podzielenia się niepokojami dotyczącymi przyszłości Unii Europejskiej.

Listopad 2001 r. - maj 2002 r.: dialog publiczny

Począwszy od końca zeszłego roku maltańskie Centrum Informacyjne przeprowadziło również serię tzw. dialogów publicznych na temat przyszłości Europy:

- 20 listopada 2001 r. - Dialog publiczny z **Nicole Fontaine**, była przewodniczącą Parlamentu Europejskiego, na temat „Przyszłość Europy”.
- 28 marca 2002 r. - Dialog publiczny na temat przyszłości Europy z profesorem **Peterem Seracino Inglottem**, reprezentantem rządu maltańskiego na Konwent Europejski.
- 16 kwietnia 2002 r. - Dialog publiczny z profesorem **Rocco Buttiglione**, włoskim ministrem ds. europejskich, na temat: „Europa wyzwań, Konwent Europejski, poszerzenie UE, zarządzanie globalizacją”.
- 20 maja 2002 r. - Dialog publiczny z **Patem Coxem**, przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, na temat: „Parlament Europejski - przygotowania do rozszerzenia”.

Przedsięwzięcia planowane

23 lipca 2002 r.: konferencja na temat przyszłości Europy (2002)

Maltańskie Centrum Informacyjne zamierza kontynuować konferencję na temat przyszłości Europy; jej termin wyznaczono na 23 lipca 2002 r. Wezmą w niej udział reprezentanci Malty w Konwencie Europejskim, a jej obrady będą w znacznej mierze dotyczyły organizacji pozarządowych.

Zasadnicze przemówienie wygłosi profesor **Giuliano Amato**, wiceprzewodniczący Konwentu Europejskiego.

Broszura na temat przyszłości Europy

Aby ułatwić dalszą dyskusję w ramach trwającej debaty o przyszłości Europy, Centrum Informacyjne wyda publikację zawierającą najważniejsze wystąpienia naukowców, przywódców politycznych oraz innych osobistości uczestniczących w debacie, również obywateli. Będzie to pierwsza tego typu publikacja na Malcie.

Strona internetowa Centrum Informacyjnego

W czerwcu Centrum Informacyjne ponownie uruchomi swoją stronę internetową, której znaczna część traktuje o przyszłości Europy. Znajdą się tam podstawowe dokumenty oraz

przemówienia na ten temat, a także stosowne linki. Zamieszczone też będą pytania dotyczące Deklaracji z Laeken. Pierwsza debata *on-line* będzie poświęcona przyszłości Europy, a wezmą w niej udział przedstawiciele Malty w Konwencie Europejskim.

Inne inicjatywy

Deputowany do parlamentu (Izby Reprezentantów), Michael Frendo, przeprowadzi dwójki rodzaju rozmowy z obywatelami.

Po pierwsze, na swojej stronie internetowej (www.futureofeuropa.info) umieścił on interaktywne forum dyskusyjne, z którego systematycznie korzysta wielu obywateli, przekazując swoje poglądy i opinie. Michael Frendo udziela także odpowiedzi i stymuluje debatę na temat ważnych kwestii dotyczących Konwentu. Strona ta zawiera również aktualne wiadomości dotyczące tego gremium.

Po drugie, zorganizował on serię spotkań w (...) Ministerstwie Spraw Zagranicznych (...); w pierwszym wzięli udział przedstawiciele Ruchu Europejskiego. Inne organizacje pozarządowe, związki, stowarzyszenia pracodawców i podobne instytucje będą również uczestnikami parlamentarnego procesu konsultacyjnego, a rząd maltański zapewni logistyczne wsparcie. Spotkania będą nagrywane, będą też otwarte dla dziennikarzy.

Konwent Młodych

4 czerwca zostało zwołane zgromadzenie, którego zadaniem było wyznaczenie dwóch kandydatów, którzy wezmą udział w lipcu w Konwencie Młodych (...). Członek Konwentu nominowany przez rząd oraz jego zastępca zamierzają kontynuować dialog z młodzieżą, tak aby można było ocenić stanowiska przedstawicieli młodzieży. Z kolei przedstawiciele młodzieży wydelegowanych na Konwent Młodych zachęca się do organizowania podobnych spotkań z młodzieżą.

Republika Czeska; CONV 148/02

Raport senatora Josefa Zieleńca o utworzeniu w Czechach Narodowego Forum dla delegatów do Konwentu Europejskiego.

KONCEPCJA NARODOWEGO FORUM W REPUBLICE CZESKIEJ

Wstęp

W świecie akademickim, jak również w kręgach politycznych trwa debata o potrzebie „demokratyzowania demokracji” (A. Giddens). Jednocześnie zaproponowano wiele rozwiązań, których skutkiem byłoby większe zaangażowanie obywateli w sprawy publiczne. W lipcu 2001 r., wychodząc naprzeciw tego rodzaju tendencjom, Komisja Europejska opublikowała Białą Księgę w sprawie zarządzania w Europie; najważniejszą kwestią poruszoną w tym opracowaniu jest zasypanie przepaści, jaka dzieli poglądy elity politycznej i ogółu społeczeństwa na integrację europejską.

Wkrótce po opublikowaniu Białej Księgi przyjęto Deklarację z Laeken, w której wezwano do utworzenia Forum, które stałoby się (równoległe do prac Konwentu) miejscem gromadzenia wszelakich inicjatyw oraz opinii organizacji społeczeństwa obywatelskiego na poziomie

europiejskim i zarazem mogłoby ubogacać prace Konwentu. Deklaracja jednoznacznie wymienia partnerów dialogu społecznego w ramach Forum: przedstawiciele sektora przedsiębiorstw, organizacje pozarządowe oraz uniwersytety. Organizacje te mogą występować w roli konsultantów w zakresie określonych kwestii, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Prezydium Konwentu.

W państwach członkowskich oraz państwach kandydujących tworzy się platformy, w ramach których ich uczestnicy mogą wyrażać swoje poglądy na temat przyszłości Europy, przede wszystkim związane z kwestiami podanymi w ogólnych w zarysach w Deklaracji z Laeken, czyli sprawami, którymi zajmie się Konwent.

Utworzenie Narodowego Forum w Republice Czeskiej

Podczas gdy poszczególne osoby miały już od dłuższego czasu możliwość uczestniczenia w dyskusji nad zagadnieniami określonymi w Deklaracji z Laeken za pośrednictwem strony internetowej czeskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Euroskep), to jednak organizacje reprezentujące szeroki wachlarz społeczeństwa obywatelskiego dopiero niedawno zyskały możliwość uczestnictwa w debacie o przyszłości Europy. Przywódcy partii politycznych reprezentowanych w parlamencie podczas dyskusji z Janem Kavanem, ministrem spraw zagranicznych, jaka miała miejsce podczas obiadu 19 lutego 2002 r., osiągnęli porozumienie co do zaaranżowania nieformalnego Narodowego Forum w Republice Czeskiej, w ramach którego do przedstawicieli rad regionalnych, związków zawodowych, pracodawców, kościołów oraz sądownictwa dołączyliby specjaliści w dziedzinie stosunków międzynarodowych i prawa.

Następnie senackiej komisji zajmującej się kwestiami integracji europejskiej powierzono zadanie koordynacji Narodowego Forum w Republice Czeskiej. Przygotowując pierwsze zebranie czeskiego Forum, komisja korzystała z doświadczeń innych państw kandydujących, jak Słowacji, Polski, Słowenii; dotyczyło to kwestii objętych debatą oraz aspektów technicznych i proceduralnych (czas trwania sesji, dobór i liczba uczestników).

16 maja 2002 r. (...) ponad 40 przedstawicieli spółek państwowych oraz wybranych organizacji pozarządowych spotkało się z członkami parlamentu i innymi politykami w sali konferencyjnej Senatu. W zebraniu uczestniczyli partnerzy społecznego dialogu, przedstawiciele rad regionalnych i gmin, kościołów, organizacji zawodowych, uniwersytetów i innych instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Działalność zaproszonych organizacji dotyczy praw człowieka, problematyki kobiecej, mniejszości etnicznych, młodzieży, inicjatyw w zakresie ochrony konsumentów, a także działalności artystycznej.

Pierwsze zebranie Narodowego Forum otworzył senator Jiri Skalicky, przewodniczący Komisji ds. Integracji Europejskiej. Następnie z krótkimi przemówieniami wystąpili reprezentanci Czech w Konwencie poświęconym przyszłości Europy: senator Josef Zieleniec oraz minister spraw zagranicznych Jan Kavan. Jan Kavan poinformował uczestników obrad o Konwencie oraz o prowadzonej ostatnio dyskusji o kompetencjach. Podkreślił potrzebę stworzenia elastycznego systemu określania kompetencji, tak aby Unia pozostała dynamicznie rozwijająca się wspólnotą. Josef Zieleniec położył nacisk na potrzebę przyjęcia umowy konstytucyjnej, która nie tylko wprowadziłaby zmiany natury technicznej, ale również przyczyniłaby się do stworzenia na poziomie europejskim standardowych mechanizmów parlamentarnego życia politycznego.

Sześciu uczestników Forum przedstawiło swoje najważniejsze spostrzeżenia dotyczące kwestii, które odzwierciedlają dwie główne linie tematyczne, jakie mają być przedmiotem prac Konwentu: sprawę reformy instytucjonalnej i kompetencyjnej Unii oraz ochrony praw człowieka na poziomie europejskim. Przedstawiciele Czeskiej Konferencji Episkopalnej (Daniel Herman, sekretarz prasowy), Czeskiej Konferencji Rektorów Uniwersytetów (Vladimir Vopalka, wicerektor Uniwersytetu Karola) oraz Ruchu Europejskiego w Republice Czeskiej (Jakub Chab, dyrektor wykonawczy) poruszyli kwestię kodyfikacji praw człowieka na poziomie UE. Mówcy podkreślali potrzebę wzmocnienia ochrony praw człowieka na poziomie UE oraz – w tym kontekście – wagę debaty publicznej. J. Chab wypowiedział się za prawnie wiążącą unijną Kartą dotyczącą praw podstawowych, V. Vopalka wskazał na potrzebę skatalogowania podstawowych praw, łącznie z wolnością akademicką, a D. Herman położył nacisk na rolę zasad solidarności i subsydiarności.

Burmistrz Pragi (Jan Kasl), przewodniczący Stowarzyszenia Miast i Gmin (Oldrich Vlasak, burmistrz Hradec Kralove), wiceprzewodniczący Czesko-Morawskiej Konfederacji Związków Zawodowych (Hana Malkova) oraz przedstawiciel Czeskiego Stowarzyszenia Przemysłu i Transportu (Miroslav Krejci) podjęli temat reformy instytucji europejskich. Mówcy podzielili się z audytorium doświadczeniami wypływającymi z dyskusji ze swoimi kolegami z Europy, podkreślili znaczenie reformy instytucjonalnej UE, jako niezbędnej reakcji na rozszerzenie UE i niezbędny wstępny warunek jej działania. Narodowe Forum jest odbierane przez uczestników z instytucji reprezentujących regiony, społeczności i partnerów społecznego dialogu jako pożyteczna platforma zapewniająca możliwość spotkań polityków i głównych decydentów.

Później wywiązała się dyskusja, w której aktywnie uczestniczyło wielu obecnych, zadając pytania, podnosząc poszczególne kwestie i wyrażając opinie dotyczące omawianych zagadnień.

Perspektywy rozwoju Narodowego Forum w Republice Czeskiej

Na początku czerwca 2002 r. z uczestnikami pierwszego posiedzenia Narodowego Forum skontaktował się Jiri Skalicky, przewodniczący senackiej Komisji ds. Integracji Europejskiej. W swym liście nakreślił perspektywy dyskusji z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego. Narodowe Forum po przeprowadzeniu debaty o charakterze ogólnym skoncentruje się (zgodnie z planem) na bardziej szczegółowych zagadnieniach, mianowicie:

- 1) dyskusji prowadzonej przez wszystkich uczestników (obecnie 40–50 organizacji) Narodowego Forum na temat kwestii nakreślonych w Deklaracji z Laeken oraz zagadnień związanych z działalnością Konwentu; dyskusja ta przyjmie formę publicznych przesłuchań w senackiej Komisji ds. Integracji Europejskiej. Następne posiedzenie zaplanowano na początek jesieni 2002 r.;
- 2) równoległe do sesji „plenarnych” będą się odbywać posiedzenia okrągłego stołu grup zadaniowych, które zajmą się sprawami zgodnymi i z ich wiedzą fachową, i związanymi z procesami zmian, jakie zachodzą w Unii Europejskiej. Posiedzenia te będą traktowane jako przygotowanie do przystąpienia Republiki Czeskiej do UE.

W liście tym znalazło się również wezwanie do prezentacji koncepcji i zagadnień, które są istotne dla reformy europejskich instytucji i polityk, a które – zdaniem uczestników Narodowego Forum – powinny się stać przedmiotem obrad.

Podsumowując, należy wspomnieć, że liczba uczestniczących organizacji nie jest liczbą zamkniętą. Komisja wystosowała zaproszenia do uczestników, kierując się ich społeczną

rangą, zakresem działalności publicznej, fachową wiedzą, liczbą członków oraz poziomem zaangażowania w sprawy europejskie. Jednak inne organizacje również mogą uczestniczyć w Forum po uprzednim złożeniu formularza zgłoszeniowego i ocenie opracowania przygotowanego do dyskusji. Drzwi wiodące do Narodowego Forum stoją otworem...

Rumunia; CONV 143/02

Delegacja Rumunii na Konwent Europejski

RAPORT W SPRAWIE POSTĘPU OSIĄGNIĘTEGO W DEBACIE O PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Władze Rumunii są stroną stałego dialogu z różnymi grupami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami typu *think tank*, środowiskiem naukowym, organizacjami pozarządowymi, społecznościami lokalnymi i organizacjami młodzieżowymi, którego celem jest zachęcanie do promowania krajowej debaty na temat głównych prac Konwentu, także pytań tego gremium dotyczących przyszłości Europy.

Dialog ten odbywa się w drodze publicznych debat, przesłuchań, seminariów i konferencji, za pośrednictwem mediów i specjalnych interaktywnych stron internetowych (np. strony Ministerstwa Integracji Europejskiej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych czy delegacji Rumunii na Konwent – www.conventaeuropaea.ro). Duży wpływ na upowszechnianie informacji i opinii miał również udział zarówno urzędników obu resortów, jak i posłów w programach telewizyjnych i radiowych.

Parlament Rumunii, świadomy swojej roli we wzmacnianiu więzów między obywatelami i elitami politycznymi, włączył się do krajowej debaty na temat przyszłości Europy, starając się dotrzeć do jak najszerszych kręgów społeczeństwa obywatelskiego.

W marcu 2001 r. Komitet Integracji Europejskiej, wspólnie z Komitetem Spraw Zagranicznych Izby Deputowanych oraz Komitetem Spraw Zagranicznych Senatu, opracował plan krajowej debaty o przyszłości Europy, określając harmonogram i zakres tematyczny (...). Z kolei 9 maja 2001 r. rząd zainicjował ogólnokrajową debatę na temat przyszłości Unii Europejskiej, wychodząc z założenia, że głównymi jej uczestnikami muszą być obywatele, którzy powinni być wyposażeni we właściwą wiedzę oraz powinni być w odpowiedni sposób zachęceni. Może to zaowocować projektami odzwierciedlającymi ich podstawowe interesy.

Z tej samej okazji rumuński Senat zaprosił wszystkie partie polityczne, organizacje pozarządowe, media i środowisko akademickie do aktywnego włączenia się do debaty na temat przyszłości Europy.

Ponadto komisja właściwa do spraw integracji europejskiej parlamentu rumuńskiego opracowała projekt kwestionariusza, który powinien pomóc ukierunkować debatę w łonie partii politycznych. Zarówno posłowie, jak i urzędnicy administracji rządowej uczestniczyli w debatach z obywatelami, w szczególności z młodzieżą uniwersytecką i szkolną, które (...) służyły zapoznaniu się z poglądami wymienionych grup.

Podobnie jak inni obywatele Europy, Rumuni są zainteresowani wiedzą o kształcie Unii, do której się dołączają. Ich wizje, pomysły, propozycje, komentarze zostały zebrane, opracowane i opublikowane przez Ministerstwo Integracji Europejskiej w broszurze: „**Przyszłość Europy w oczach rumuńskich obywateli**”. Jej podstawą były odpowiedzi na ponad 5000 kwestiona-

riuszy, jakie rozesłano do wszystkich okręgów kraju oraz e-mailowe wypowiedzi kierowane do Ministerstwa Integracji Europejskiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W tym celu stworzono specjalne odwołania na stronach Ministerstwa Integracji Europejskiej (www.mie.ro) i Ministerstwa Spraw Zagranicznych (www.mae.ro), które były dostępne również w języku angielskim.

W grudniu 2001 r. Ministerstwo Integracji Europejskiej opublikowało książkę „Rumunia i przyszłość Unii Europejskiej”, w której zebrano rezultaty debaty w środowisku akademickim.

W lutym 2002 r. debata weszła w nową fazę, której celem było uzyskanie bardziej ukierunkowanych odpowiedzi na 64 pytania dotyczące przyszłości Europy. 21 lutego parlament Rumunii wspólnie z Ministerstwem Integracji Europejskiej i Ministerstwem Spraw Zagranicznych zorganizował krajową debatę na temat przyszłości Europy, w której uczestniczyli goście z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej, ambasadorowie państw członkowskich UE i krajów kandydujących, posłowie, przedstawiciele rządu Rumunii i innych instytucji publicznych, a także przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, środowiska akademickiego, organizacji zawodowych i młodzieżowych.

Głównymi tematami debat, zarówno na poziomie centralnym, jak i lokalnym, były: zarządzanie europejskie, podział kompetencji między Unią i państwami członkowskimi, wspólna waluta europejska, rola parlamentów narodowych w architekturze instytucjonalnej UE, wkład społeczeństwa obywatelskiego, młodzież i przyszłość Europy, tożsamość polityczna UE, traktat konstytucjonalny UE, miejsce Rumunii w UE, Karta Praw Podstawowych i Traktat o UE.

Uczestnicy krajowej debaty to osoby z różnych kręgów społeczeństwa rumuńskiego: środowiska akademickiego, biznesu, związków zawodowych, organizacji pracodawców, organizacji pozarządowych, młodzież, ludzie w średnim wieku, przedstawiciele stowarzyszeń emerytów.

Większość debat, w tym z udziałem zagranicznych gości (polityków, naukowców i przedstawicieli prestiżowych organizacji pozarządowych), zorganizowano pod egidą Ministerstwa Integracji Europejskiej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, rumuńskiego parlamentu, Europejskiego Instytutu i niektórych organizacji pozarządowych, jak np. Eurisc czy Instytut Otwartego Społeczeństwa.

W 2002 r. obchodzono Dzień Europy – odbyło się wiele dyskusji, konferencji, seminariów, wystaw poświęconych przyszłości Europy, które odbyły się w Bukareszcie i wielu rumuńskich okręgach: Cluj, Timis, Tulcea, Teleorman, Zalau, Arges, Brasov, Constanta, Caras Severin i Iasi. W tym miejscu należy zwłaszcza wspomnieć o wystawie zorganizowanej w siedzibie Ministerstwa Integracji Europejskiej, podczas której pokazano dziecięce rysunki przedstawiające ich wizję poszerzonej Europy.

Ważnym wydarzeniem był wybór reprezentantów na Konwent Młodych (...), którego organizatorami były Ministerstwo Integracji Europejskiej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych i parlament. Debata (...) objęła setki młodych ludzi reprezentujących rumuńskie instytuty badawcze, uniwersytety i kolegia.

Wnioski z debaty

- Krajowa debata skupiła się bardziej na szeroko rozumianej idei Unii Europejskiej niż na jej technicznych aspektach. Społeczeństwo rumuńskie jest ogólnie entuzjastycznie nastawione do integracji europejskiej i uznaje ją za szansę na gospodarczą i społeczną

emancypację oraz na włączenie się do wspólnej przestrzeni kulturowej, do której przecież należy.

- Obywatele Rumunii widzą rozszerzoną Unię jako federację państw narodowych, zachowujących narodową tożsamość państw członkowskich i wspólnotę we właściwy sposób wdrażającą zasady pomocniczości oraz proporcjonalności.
- Europa nie może ignorować interesów tworzących ją państw. Ich tożsamość kulturowa musi być zachowana, ponieważ ich różnorodność stanowi jedną z głównych wartości Europy.
- Rumunia wspiera pogłębianie integracji i wzmocnienie metody wspólnotowej, przy jednoczesnym zachowaniu zwiększonej przejrzystości i ciągłości prawnej całego systemu jako takiego.
- W kontekście globalizacji zjednoczona Europa jest postrzegana jako wspólna przestrzeń zarządzania problemom państw członkowskich. Państwa narodowe mogą w jak najlepszy sposób korzystać ze swojej suwerenności (...), z właściwym szacunkiem dla tożsamości narodowej.
- Obywatele (...) oczekują, że Europa odegra kluczową rolę w stosunkach zagranicznych i będzie aktywnie uczestniczyła w kształtowaniu globalnego bezpieczeństwa.
- Zaangażowanie parlamentów narodowych oraz Parlamentu Europejskiego w sprawy europejskie to kluczowy warunek legitymizacji europejskiego projektu.
- Przyszłość rozszerzonej Unii Europejskiej powinna być oparta na zasadach solidarności i tolerancji.
- Obywatele Rumunii wyrazili swoje oczekiwania wobec rozszerzonej Europy jako Europy bez wewnętrznych granic i podziału na Wschód i Zachód. Pragnęliby rzeczywistego połączenia europejskich państw i narodów. Aby tak się stało, należy określić instrumentarium służące rozciągnięciu sfery dobrobytu na Wschód.

Słowacja; CONV 109/02

RAPORT O NARODOWEJ DEBACIE W REPUBLICE SŁOWACKIEJ NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Prace Krajowego Konwentu w sprawie europejskiej przyszłości Słowacji

Ustalenia

Odpowiedzią Słowacji na wezwanie, jakie Rada Europejska ogłosiła podczas szczytu w Nicei, do szerokiej i pogłębionej debaty na temat przyszłości Unii, obejmującej państwa członkowskie i kraje kandydujące, była koncepcja zwołania krajowego konwentu. Projekt przedstawiono po szczycie w Nicei na kolokwium Fundacji Konrada Adenauera 13 grudnia 2000 r. w Bratysławie. Konwent powinien się stać właściwym forum dla tych obywateli Słowacji, którzy są zainteresowani dyskusją nad wyzwaniem, jakie niesie przyszłość Słowacji w UE.

Celem słowackiego Konwentu jest wsparcie ogólnokrajowej dyskusji w sprawie zagadnień zdefiniowanych w deklaracjach dotyczących przyszłości Unii – z Nicei i z Laeken – które mają bezpośredni wpływ na nasze narodowe interesy. Stąd bardzo starannie wybierano członków Krajowego Konwentu, jako że ciało to – w zamyśle – powinno odzwierciedlać całe spektrum słowackiego społeczeństwa. W jego skład weszli przedstawiciele głównych partii politycznych, środowisk akademickich, kościołów, grup interesów, związków zawodowych, gmin miejskich i regionów oraz organizacji pozarządowych.

Każdorazowo sesja Konwentu jest zwoływana przez ministra spraw zagranicznych Eduarda Kukana, a przewodniczy jej sekretarz stanu Ján Figel, który jest również przedstawicielem słowackiego rządu w Konwencie Europejskim. Począwszy od marca 2002 r. w sesjach uczestniczą także inni przedstawiciele Republiki Słowackiej w Konwencie Europejskim. Aby pomóc słowackiemu Konwentowi w jego codziennym funkcjonowaniu, w Ministerstwie Spraw Zagranicznych powołano grupę roboczą, w skład której weszli przedstawiciele kilku organizacji pozarządowych.

Postęp i główne kwestie

Inauguracyjne spotkanie Krajowego Konwentu odbyło się 4 maja 2001 r.; uczestniczył w nim przewodniczący Słowackiej Rady Narodowej Jozef Migaš. Jego uczestnicy zgodzili się, że dyskusja powinna się odbywać w obecności mediów, a jej wyniki powinny być regularnie publikowane na stronie internetowej (www.konvent.sk). Podkreślono też, że rozszerzenie stosowania wspólnotowej metody odzwierciedliłoby interesy Słowacji; zadeklarowano również poparcie dla idei włączenia Karty Praw Podstawowych do konstytucji europejskiej.

W drugim spotkaniu Krajowego Konwentu, 1 października 2001 r., uczestniczył premier Mikuláš Dzurinda. Konwent poparł opracowanie europejskiego traktatu konstytucyjnego. Odbyła się też prezentacja konwentowej strony internetowej, na której można znaleźć podstawowe dokumenty oraz zapoznać się z bieżącym stanem debaty.

(...) sesja inauguracyjna Konwentu Europejskiego w sprawie przyszłości Europy odbyła się 28 lutego 2002 r. w Brukseli. W ten sposób debaty, które dotychczas ograniczały się do poziomu krajowego, stały się „instytucją” ogólnoeuropejską.

3 marca 2002 r. otwarto trzecią sesję Krajowego Konwentu, w której wziął udział prezydent Słowacji Rudolf Schuster. Pierwszą sesję plenarną Konwentu Europejskiego w Brukseli omówili Irena Belohorská i Pavol Hamžík, delegaci słowackiego parlamentu, oraz przedstawiciel rządu słowackiego Ján Figel. Późniejszą dyskusję zdominowała kwestia prezentowania interesów obywateli Unii w poszczególnych krajach i na poziomie europejskim, ściślejszych więzi obywateli i instytucji unijnych, co można osiągnąć dzięki lepszemu przepływowi informacji; zebrani postulowali też położenie większego nacisku na edukację i naukę. Zwrócono również uwagę na potrzebę udoskonalenia koordynacji, jeśli chodzi o kształtowanie pozycji danego kraju. W tym celu zaproponowano powołanie grup roboczych zajmujących się poszczególnymi zagadnieniami.

Pierwsze spotkanie robocze z serii trzech zaplanowanych w ramach Krajowego Konwentu miało miejsce 8 kwietnia 2002 r. (Wnioski z tych spotkań będą stanowiły materiał pomocniczy czwartej sesji). Uczestniczyli w nim członkowie Krajowego Konwentu, a także eksperci oddelegowani lub zaproszeni z różnych sektorów i instytucji, a jego tematem były oczekiwania obywateli Słowacji w odniesieniu do Unii i ich odzwierciedlenie w reformie mechanizmów UE. Istotnym wątkiem dyskusji były kwestie misji UE i procedur, które powinny być zastosowane w celu jej wypełnienia. Procedury te powinny zostać przyjęte, aby Unia pozostała demokratyczna i przejrzysta w kontekście nadchodzącego rozszerzenia.

Drugie spotkanie robocze miało miejsce 20 maja 2002 r., a jego tematem był pionowy podział kompetencji w UE. Brak przejrzystości w rozgraniczeniu władzy między instytucjami UE a państwami członkowskimi zdefiniowano jako problem podstawowy. Przedyskutowano propozycję jasnego podziału kompetencji na kategorie i katalogi. Ten prosty i jasny system określiłby wyłączne kompetencje Unii, kompetencje dzielone z państwami członkowskimi i kompetencje państw członkowskich. Zakres interwencji ze strony Unii powinien być regulowany wedle zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Trzecie spotkanie robocze w sprawie uproszczenia traktatów i kwestii konstytucjonalnych odbędzie się późnym latem.

29 kwietnia 2002 r. zorganizowano międzynarodowe seminarium na temat przyszłości Unii Europejskiej. Głównymi mówcami byli wysocy urzędnicy odpowiedzialni za integrację europejską z Austrii, Francji, Niemiec i Zjednoczonego Królestwa, którzy przybyli w celu zaprezentowania informacji dotyczących swoich krajowych debat oraz stanowisk władz państwowych w dyskusji na temat przyszłości Europy.

Czwartą sesję Krajowego Konwentu zaplanowano na 8 lipca 2002 r. Jej rangę podniesie obecność członka Prezydium Konwentu Alojzego Peterle. Sesja ta powinna się stać kamieniem milowym w rocznej pracy Krajowego Konwentu, a jej rezultatem powinno być wstępne stanowisko co do głównych tematów debaty w sprawie przyszłości Europy.

Więcej informacji na temat prowadzonej w Słowacji debaty można znaleźć (w języku angielskim) na stronie internetowej: www.konvent.sk

Republika Słowacka, podobnie jak inne kraje, przywiązuje dużą wagę do prac Konwentu na temat przyszłości Europy, ponieważ daje on Słowacji nie tylko możliwość wyrażenia własnej opinii, ale także dzielenia odpowiedzialności za przyszłą Europę. Ta ogólnoeuropejska platforma zwiększa również rangę Krajowego Konwentu, który służy obecnie także jako platforma konfrontacji słowackich i europejskich wizji dotyczących przyszłości Europy.

Bratysława, 14 czerwca 2002 r.

Słowenia; CONV 149/02

Lublana, 14 czerwca 2002 r.

SŁOWEŃSKIE FORUM W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Idąc za przykładem Konwentu Europejskiego oraz Forum, w Słowenii miała miejsce debata na temat przyszłości Europy. Słoweńskiemu Forum pod patronatem prezydenta, parlamentu i rządu przewodniczy rotacyjnie trzech przedstawicieli Republiki Słowenii na Konwent.

Tematy do dyskusji na sesje Forum wybiera grupa ekspertów, która wspomaga przedstawicieli Słowenii w Konwencie, i sekretariat wspomagający Forum, składający się z przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Rządowego Urzędu Spraw Europejskich, Rządowego Urzędu Stosunków Publicznych i Mediów (po jednym przedstawicielu z każdej instytucji) i Zgromadzenia Narodowego (dwóch przedstawicieli). (Reprezentanci Słowenii w Konwencie Europejskim wyrażają swoje opinie dotyczące tematów sesji). Zagadnienia poruszane w ramach Forum oddają rozwój debaty w ogólnoeuropejskim Konwencie. Sekretariat wspiera członków Forum na poziomie krajowym, podczas gdy debaty strukturalne na niższych poziomach są organizowane przez instytucje, które mają swoich przedstawicieli w łonie Forum.

Jeśli chodzi o kwestie organizacyjne, Forum ściśle współpracuje z takimi instytucjami, jak Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej i jego centrum informacyjne, Centrum Europa, Centrum ds. Organizacji Pozarządowych itd.

Skład Forum

Do uczestniczenia w Forum są zapraszani przedstawiciele izb, związków zawodowych, uniwersytetów, organizacji studenckich, młodzieży szkół średnich, organizacji pozarządowych, grup lokalnych interesów, mniejszości narodowych i etnicznych, Słoweńskiej Akademii Nauki i Sztuki oraz wspólnot religijnych, współpracując jednocześnie z przedstawicielami rządu i parlamentu.

Krajowe Forum składa się z przedstawicieli następujących instytucji:

- Rząd (4 przedstawiciele, w tym członek Konwentu i zastępca członka),
- Zgromadzenie Narodowe (8 przedstawiciele, w tym dwóch członków Konwentu oraz ich zastępcy),
- Rada Narodowa (2),
- Izba Przemysłowo-Handlowa Słowenii (1),
- Izba Rzemiosła (1),
- Izba Rolnictwa i Leśnictwa (1)
- Związki zawodowe (3),
- Środowisko akademickie (5 przedstawiciele, w tym 3 z Uniwersytetu w Lublanie i 2 z Uniwersytetu w Mariborze),
- Organizacje studenckie (2),
- Młodzież szkół średnich (2),
- Organizacje pozarządowe (9),
- Grupy lokalnych interesów (4),
- Mniejszości narodowe (2),
- Wspólnoty religijne (2),
- Słoweńska Akademia Nauki i Sztuki (2),
- Słoweński Kongres Światowy (1),
- Słoweńskie mniejszości narodowe w sąsiednich państwach (4),
- Zaproszeni eksperci (3).

Łącznie krajowe Forum w sprawie przyszłości Europy liczy 57 członków.

Krajowe Forum w sprawie przyszłości Europy odbyło dwie sesje na poziomie krajowym. Na inauguracyjnej sesji (pt. „Czego obywatele oczekują od Unii Europejskiej”) do uczestników zwrócili się prezydent republiki Milan Kučan, premier Janez Drnovšek i przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Borut Pahor. W sesji brał udział korpus dyplomatyczny akredytowany w Słowenii. Druga sesja była poświęcona podziałowi kompetencji między UE i państwa członkowskie. Janez Potočnik, minister spraw europejskich i członek Forum, przedstawił swoje poglądy na ten temat. Debaty były regularnie śledzone przez media i wyczerpująco przez nie relacjonowane.

Trzecia sesja Forum odbędzie się 9 lipca 2002 r. i, z uwagi na zainteresowanie wyrażone przez niektórych członków, skupi się na dyskusji na temat tożsamości narodowej.

Strukturalna debata w ramach Forum

W celu przedyskutowania konkretnych kwestii w ramach Forum będą się odbywały strukturalne debaty na następujących poziomach:

- regionalnym,
- akademickim,
- pozarządowym,
- biznesowym,
- związków zawodowych,
- w powiązaniu z Forum na szczeblu europejskim

- oraz podobnymi gremiami w poszczególnych państwach członkowskich i krajach kandydujących.

Debaty strukturalne będą miały miejsce na jednym lub kilku poziomach, w tym samym czasie, i przybierze formę publicznego prezentowania opinii, konferencji, dyskusji okrągłego stołu, wydarzeń medialnych, programów radiowych i telewizyjnych, a także w ramach już funkcjonujących instrumentów strategii przybliżania Unii obywatelom Słowenii, takich jak Eurobus, Euroquiz, Eurochat itp. Debaty i wydarzenia są otwarte dla wszystkich zainteresowanych obywateli (...).

W ramach Forum dotychczas miały miejsce trzy debaty strukturalne i wszystkie cieszyły się dużą frekwencją. Pierwsza debata była zorganizowana na Wydziale Prawa w Lublanie. Jej głównym punktem był wykład Pata Coxa, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego.

Drugą debatą strukturalną była dyskusja prowadzona wśród studentów, zatytułowana „Komisja Europejska jako strażnik małych państw”, która odbyła się z okazji wizyty studentów z Uniwersytetu w Cambridge.

Trzecią debatę strukturalną stanowiło publiczne przedstawienie opinii słoweńskich organizacji pozarządowych; miało to miejsce w siedzibie Izby Przemysłowo-Handlowej Słowenii. Jej organizatorami były słoweńskie organizacje pozarządowe i Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Słowenii, rząd oraz niższa izba parlamentu, tj. Zgromadzenie Narodowe.

Najczęściej poruszonym w dyskusji tematem w ramach krajowego Forum oraz debat strukturalnych była rola małych państw i społeczeństwa obywatelskiego w UE; podkreślano też potrzebę większej demokratyzacji w podejmowaniu decyzji w UE. W najbliższych miesiącach spodziewane są dalsze debaty strukturalne na poziomie regionalnym, a także na poziomie partnerów społecznych (gospodarczych, związków zawodowych itp.).

Turcja; CONV 166/02

RAPORT DLA KONWENTU NA TEMAT TURECKIEJ DEBATY NARODOWEJ W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Nasz rząd, zgodnie z zaleceniami Konwentu Europejskiego, zainicjował debatę w sprawie przyszłości Europy.

11 stycznia oraz 19 lutego 2002 r. zorganizowano dwa spotkania z udziałem różnych organizacji społecznych, uczelni i mediów. Ich głównym celem było wyjaśnienie przedstawicielom różnych kręgów społeczeństwa tureckiego celów Konwentu oraz wysłuchanie poglądów i stanowisk w kwestiach, które stanowiły temat dyskusji przed otwarciem sesji Konwentu. Spotkania okazały się pożyteczne, ponieważ dostarczyły pierwszych informacji na temat poglądów społeczeństwa tureckiego na przyszłość Unii Europejskiej.

W kontekście planowanego rozwoju dialogu ze społeczeństwem w Ministerstwie Spraw Zagranicznych powołano Komitet Koordynacyjny. Jednym z jego zadań jest podtrzymanie i rozwój dialogu z różnymi organizacjami społecznymi; Komitet trzeba więc uznać za istotne narzędzie komunikacji i wymiany informacji między społeczeństwem a rządem.

Kolejna inicjatywa to uruchomienie forum dyskusyjnego na serwerze Sekretariatu Ogólnego, organu odpowiedzialnego za sprawy związane z Unią Europejską. Zaobserwowano, że od momentu uruchomienia forum na początku marca 2002 r. rośnie zainteresowanie dyskusją, a przedstawiciele społeczeństwa oraz poszczególne osoby regularnie przesyłają swoje opinie i stanowiska. Forum dyskusyjne pod nazwą „Portal Unia Europejska – Turcja” zaprasza organizacje społeczne i poszczególne osoby do korzystania z portalu. Wypełniając formularz zgłoszeniowy, osoby i organizacje mogą podać dziedziny, którymi się interesują, począwszy od swobodnego przepływu towarów i usług poprzez Wspólną Politykę Rolną, a skończywszy na strategiach Unii Europejskiej dotyczących edukacji, kultury itp., po to, aby otrzymywać regularne informacje. Zainteresowani mają więc możliwość, poprzez uczestnictwo w portalu, włączyć się w debatę narodową toczącą się w Turcji na temat przyszłości Europy.

Działania mające na celu włączenie społeczeństwa tureckiego w debatę w sprawie przyszłości Europy nie są wyłączną inicjatywą rządu. Również tureckie organizacje społeczne były motorem różnych form działań w tym zakresie.

11 lutego oraz 5 marca 2002 r. Turecka Fundacja Studiów Społeczno-Ekonomicznych zorganizowała dwa spotkania, które zaowocowały decyzją o przekształceniu podejmowanych działań w inicjatywę społeczną mającą na celu osiągnięcie konkretnych rezultatów. Uczestnicy założyli trzy główne cele:

- informowanie społeczeństwa tureckiego,
- przekazanie opinii członków Konwentu oraz
- sformułowanie opinii tureckiej inicjatywy społecznej.

W tym celu utworzono platformę pod nazwą „Przyszłość Europy – Grupa Turecka” jako element koordynacji „fundacji rozwoju ekonomicznego” – z udziałem przedstawicieli 22 uniwersytetów, 17 organizacji pozarządowych, 8 organizacji skupiających media i indywidualnych ekspertów Unii Europejskiej.

W ramach platformy powołano trzy grupy robocze, które opracują tematy, jakimi zajmuje się Konwent:

- konstytucja europejska,
- demokracja, efektywność i jawność w procesie reformy instytucjonalnej i podziale kompetencji w UE,
- rola Unii Europejskiej w świecie.

Po zakończeniu dyskusji grupy robocze przesłały wyniki swych prac – wkład w dyskusję na temat przyszłości Europy w ramach forum.

Na tym etapie debaty sformułowano następujące stanowiska i opinie:

- do konstytucji europejskiej należy włączyć unijne traktaty;
- do traktatów należy włączyć Kartę Praw Podstawowych, która powinna mieć moc obowiązującą;
- udana realizacja strategii Unii Europejskiej jest możliwa dzięki wsparciu publicznemu oraz opracowaniu nowej metody umożliwiającej ustanowienie praworządności politycznej oraz szerokiego uczestnictwa;
- w tym celu należy rozszerzyć kompetencje Parlamentu Europejskiego oraz zagwarantować udział tego organu w procesie podejmowania decyzji; rozszerzenie kompetencji Parlamentu Europejskiego nie powinno naruszyć równowagi instytucjonalnej;

- wkład parlamentów narodowych w proces podejmowania decyzji w Unii Europejskiej odgrywać będzie istotną rolę we wzmacnianiu praworządności demokratycznej Unii;
- jeśli chodzi o poszerzenie kompetencji, najlepszą metodą będzie wprowadzenie bardziej uproszczonej procedury wspólnego podejmowania decyzji w większej liczbie dziedzin;
- należy zachować charakter wspólnotowy;
- odpowiedzialność za wdrażanie wszystkich decyzji prawnych Rady i/lub Parlamentu należy pozostawić Komisji, ale pod kontrolą Parlamentu i Rady;
- każde państwo członkowskie musi mieć swoją reprezentację w Komisji;
- w przyszłości nie należy zmieniać najważniejszych założeń dotyczących Rady, jednak trzeba uprościć złożoną strukturę procesu podejmowania decyzji;
- zasada solidarności powinna być interpretowana w taki sposób, aby oprócz państw członkowskich Unii Europejskiej w każdej dziedzinie dyskusji mogły również uczestniczyć państwa do niej kandydujące;
- aby ograniczyć problemy towarzyszące globalizacji oraz zintensyfikować opiekę i solidarność społeczną, należy wzmocnić funkcję społeczną Unii Europejskiej;
- należy określić nowe rozumienie bezpieczeństwa, tak aby nie ograniczało się ono jedynie do spraw obronnych i militarnych, ale obejmowało również aspekty ekonomiczne i społeczne.

Wysiłki rządu tureckiego mające na celu podtrzymanie efektywnego dialogu ze społeczeństwem będą kontynuowane w trakcie dyskusji.

Węgry; CONV 142/02

PODSUMOWANIE WĘGIERSKIEJ DEBATY NARODOWEJ O PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Wkład do sesji Konwentu poświęconej społeczeństwu obywatelskiemu

Bruksela, 24-25 czerwiec 2002 r.

Pal Vastagh, członek Konwentu

Rozpoczęcie debaty na temat przyszłości Europy wiosną 2001 r. świadczy o coraz większym zaangażowaniu instytucji Unii Europejskiej w proces znalezienia skutecznych sposobów bardziej bezpośredniego porozumiewania się i kontaktów z własnymi obywatelami. Debata publiczna jest ważnym narzędziem demokracji. Pełniejszy udział w debacie państw kandydujących przyniósł podwójny skutek: rozszerzenie wizji debaty oraz wzbogacenie jej o nowe idee i perspektywy.

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie najważniejszych punktów debaty „Przyszłość Europy”, jaka toczy się na Węgrzech, debaty, która kładzie największy nacisk na zaangażowanie obywateli i organizacji obywatelskich.

Od czasu rozpoczęcia debaty w 2001 r. na Węgrzech opracowano wiele programów. Kluczowe instytucje, dzięki którym osiągnięto postęp w debacie, to:

- Zgromadzenie Narodowe oraz jego Komisja ds. Integracji Europejskiej,
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

5 czerwca 2001 r.

Rozpoczęcie debaty na Węgrzech

Konferencja „Wspólna Przyszłość UE i Węgier”, która odbyła się w węgierskim parlamencie, była oficjalnym otwarciem debaty o przyszłości Europy. Jej inicjatorem był Ferenc Madl, prezydent republiki, a uczestniczyli w niej przedstawiciele partii reprezentowanych w parlamencie, uczelni, związków zawodowych, organizacji pozarządowych oraz kościołów. Prezydent Madl zainicjował również otwarcie krajowej strony internetowej poświęconej przyszłości Europy.

Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego

Węgierskie organizacje obywatelskie przygotowały wiele spotkań stanowiących wkład do debaty o przyszłości Europy. Ich głównym celem było zebranie opinii obywateli.

15 listopada 2001 r.

Konferencja organizacji pozarządowych poświęcona przyszłości Europy

Budapesztański „Dom Europy” zorganizował, przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Kancelarii Premiera, krajową konferencję organizacji pozarządowych pt. „Obywatele dla przyszłości Europy”.

25 marca 2002 r.

Opracowanie o zarządzaniu w UE

Po szeroko zakrojonych dyskusjach węgierskie organizacje obywatelskie wydały opracowanie omawiające Białą Księgę o zarządzaniu w Europie, jaką przygotowała Komisja Europejska. W dokumencie tym zwrócono szczególną uwagę na rolę społeczeństwa obywatelskiego w osiągnięciu dobrych rezultatów w dziedzinie zarządzania. Węgierskie opracowanie „firmowały” 84 węgierskie organizacje pozarządowe (...).

23 kwietnia 2002 r.

Oddźwięk ze strony społeczeństwa: Węgierskie Forum Obywatelskie dla Integracji Europejskiej

Niedawno powstało Węgierskie Forum Obywatelskie dla Integracji Europejskiej, będące siecią węgierskich organizacji pozarządowych, a nastawioną na koordynowanie działań związanych z Unią Europejską. Do dzisiaj do sieci przystąpiło niemal 100 organizacji węgierskiego społeczeństwa obywatelskiego. Intencją tej organizacji jest występowanie w charakterze otwartego, narodowego forum prowadzącego działalność zgodnie z zaleceniami Konwentu. Forum gromadzi poglądy różnych sektorów społeczeństwa, łącznie z uczelniami, partnerami społecznymi itp. i zdołało już nawiązać bliskie kontakty z węgierskimi członkami Konwentu.

Krajowe prace Forum wspomaga „Civil Europe”, ukazujący się co dwa tygodnie biuletyn informacyjny o społeczeństwie obywatelskim i integracji europejskiej, wydawany w języku węgierskim i rozpowszechniany elektronicznie wśród organizacji pozarządowych. Jest to bardzo pożyteczny instrument promowania debaty o przyszłości Europy.

9 maja 2002 r.

Dzień Europy

Dzień Europy, któremu towarzyszyły różne programy, obchodzono w wielu miejscowościach na Węgrzech, także w Budapeszcie, gdzie w centrum powstał – właśnie w tym celu – „Plac Europy” – dla odbywających się tu prezentacji, rozrywek i gier.

W tym samym dniu Europejski Punkt Informacyjny rozpoczął w Szeged realizację projektu „Eurobus”. „Eurobus” odwiedza uroczystości i miejsca programów odbywających się w całym kraju, rozpowszechniając informacje o Unii Europejskiej i promując debatę o przyszłości Europy.

Pięćdziesiąty Dzień Europy na Węgrzech odbywał się w mieście Keszthely nad Balatonem 7 czerwca 2002 r.

W Dniu Europy József Szajer, członek Konwentu, otworzył krajową stronę internetową (eu-konvent.hu), która ma umożliwić pełniejsze zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w debatę o przyszłości Europy.

A. Plany na przyszłość

Lipiec 2002 r.

Biuro Węgierskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli

Uznając znaczenie stałej obecności w Brukseli, zdecydowano o utworzeniu w najbliższej przyszłości Węgierskiego Biura Obywatelskiego w tym mieście. Należy to uznać za nowy etap stosunków między węgierskimi organizacjami pozarządowymi i Unią Europejską.

27-29 września 2002 r.

„CIVILIADA 2002”

Biorąc pod uwagę ogromną wagę, jaką Europa przywiązuje do spraw społeczeństwa obywatelskiego, w Budapeszcie odbędzie się doroczne forum węgierskich organizacji obywatelskich „CIVILIADA 2002”. Głównym tematem tego spotkania, które przebiegnie pod hasłem „Od marzenia do rzeczywistości”, będzie integracja europejska.

15-16 listopada 2002 r.

Forum Konwentu w Budapeszcie

Proponuje się zorganizowanie zebrania Forum Konwentu w Budapeszcie, w formie konferencji międzynarodowej z udziałem członków Konwentu.

Budapeszt, 13 czerwca 2002 r.